

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

APJUNGĖS

AMERIKĄ, LDS ORGANĄ DARBININKĄ IR LIETUVIŲ ŽINIAS

680 BUSHWICK AVENUE, BROOKLYN 21, NEW YORK

Copyright

XXXVIII. Nr. 85

Redakcija: GLenmore 5-7281

ANTRADIENIS (TUESDAY) LAPKRIČIO - NOVEMBER 24 D., 1953 M.

Administracija: GLenmore 5-7068

10 CENTŲ

Miglos nesibaigia. Floridoj tornado.

New Yorkas. — Miglos te- bėra užkloję New Yorką ir vi- šą rytinį pajūrį. Metereologi- jos stotis mano, kad miglos dar prasitęs. Kvėpuoti jos trukdė lig šiol nedaug, nes savaitgalyje fabrikai daugu- mas neveikė, ir prie miglų ne- prisimaišė dūmai.

Susisiekimą stipriai trukdo. New Jersey autostrada greitai iš 60 mylių sumažintas iki 35. Trys aerodromai neveikė. Temperatūra iš normalios 44 laipsnių pakilo iki 60.

Prie Floridos įlankos sek- madienį popiet siautė tornado. Woodville miestely sugriovė šešis namus, sužeidė 21 žmo- gų. Automobilius ir sunkveži- mius išvartė.

KAS DARYTI

Amerikos karinei vadovy- bei galvosūkis, kas daryti su tais 36 lakūnais, kurie neišlai- kė komunistų kankinimų ir pa- reišė, kad Amerika vartoja bakteriologines priemones Ko- rejos kare. Teisti juos ar ne?

Klausyti Dievo arba tironų

Amerikos katalikų ganytojai aiškina ir gina žmogaus vertę

JAV kardinolai, arkivyskupai ir vyskupai, viso keturiolika, po savo metinės konferencijos išleido laišką "asmens vertei" iš- aiškinti ir apginti.

Ganytojai rašo, kad ir Amerikos gyvenime ima reikštis "nuasmeninimo" pavojus; gresia pavojus klaidingai suprasti as- mens teises bei pareigas ir kasdieniniame gyvenime klaidingai nustatyti santykius tarp asmens ir valstybės, tarp kapitalo ir darbo, tarp valstybinio ir privatinio auklėjimo.

Vyskupų laiškas įspėja dėl klaidų ir primena tikrąjį kelią.

Asmens vertė

Kiekvienas žmogus — kalba ganytojai — instinktyviai jau- čia, kad jis yra aukštesnė bū- tybė. Žino, kad jis aukštesnis už žemę, jo dirbamą, už gyvu- lius, kuriais jis naudojasi. Tai žmogaus "asmens vertės" pa- jautimas. Ganytojai griežtai stoja už tai, kad žmogus ne- būtų verčiamas daiktu, su ku- riuo valstybė ar vadovai gali daryti, kas jiems patinka. "Bažnyčia visada gynė žmo-

gaus natūralines teises ir jo vertę. Ji niekad neužmiršo, kad daiktai yra leisti žmogui, o žmonės Dievui." Žmogaus dieviškas kilimas, jo dieviška prigimtis, apdovanota protu ir valia, kurie jam leidžia pažinti ir laisvai apsispręsti, iškelia jį aukščiau gyvulių ir daiktų srities.

Ganytojai pasisako, kad A- merikoje žmogus nuvertinamas jo kūną sudievinant ir jam garbinti sudarant kultą. Pri- mena, kad "kūnas yra gėrybė, bet ne aukščiausia, o nesu- drausmintas kūnas yra aki- vaizdi blogybė."

Komunistai puola Eisenhowerį

New Yorko komunistų par- tija paskelbė, kad Eisenhew- rio vyriausybės kaltinimai Trumanui reiškia vyriausybės "ataką prieš visą darbininkų judėjimą, kuris buvo radęs demokratų partijos globą... ir šita ataka turi užmaskuoti at- einančią ūkinę krizę."

Asmuo ir valstybė

Bažnyčia pažymi, kad žmo- gus yra sykiu asmeninė ir socialinė būtybė. Kaip asmuo jis yra valstybės nepriklauso- mas, kaip bendruomenės narys jis turi socialinių pareigų. As- mens siela yra Dievo leista, ir bendruomenė negali pažeisti jam Dievo suteiktų teisių, nes "valstybė yra žmogaus sukur- ta, o žmogus yra sukurtas Die- vo; dėl to valstybė yra žmo- nės, ne žmonės valstybė."

Laisvės teisė

Tarp asmens teisių ganyto- jai pirmiausia mini laisvę. Jie atmeta laisvės klaidingą su- pratimą liberalizme, kuris už- miršta žmogaus socialines pa- reigas; atmeta kitą kraštutinū- mą — diktatūras, kurios pa- neigia asmens laisvą apsispre- dimą. Tikroji laisvė — kalba laiškas — "laisvė politinėje srityje yra tai aplinkybės, ku- riose asmuo jaučiasi nesukliu-

Suimtas komunistų sekretorius

Paryžius. — Lapkričio 22 suimtas Benoit Frachon, ko- munistinės darbininkų organi- zacijos CGT gen. sekretorius. Suimti jį buvo įsakyta jau ko- vo 22, bet ligi šiol jam buvo pasisekę išsislapstyti.

PREZ. EISENHOWERIS, kalbėdamas "tautinėj JAV krikščionių bažnyčių taryboj", ragino bendradarbiauti religinio Amerikos gyve- nimo srityje.

dytas atlikti savo pareigas ir pasinaudoti savo teisėmis."

Nuosavybės teisė

Laiškas atmeta abudu kraš- tutinumus: absoliutinės nuosa- vybės teisę, kuri nepaiso nei moralinių nei socialinių parei- gų, ir komunizmą, kuris ne- pripažįsta asmeninės nuosavy- bės. Bažnyčios kelias: "nuosa- vybę turėti yra asmens teisė; nuosavybės vartojimas yra susijęs su socialinėmis pareigo- mis."

Darbo vertė

"Kapitalas ir darbas yra ne- atsiejami kaip socialinės ge- rovės šaltiniai... Kapitalistai turi teisę į savo biznį ir uždar- bį; darbininkai turi teisę į savo atlyginimą ir unijas; bet abejai yra įpareigo- jami tarnauti socialinei ger- vėi". Į darbą žiūrima ne tik kaip į perkamą parduodamą prekę, bet ir kaip į žmogaus dvasios išraišką, jos tobulėjimo priemonę.

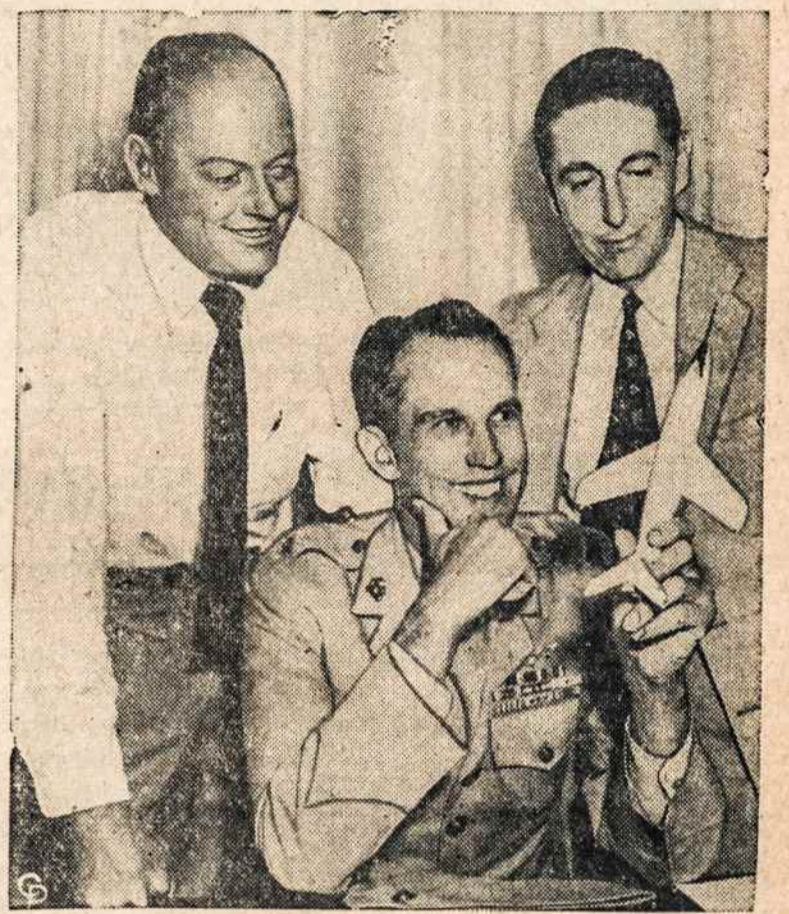
Auklėjimo teisė

Pasisako prieš auklėjimą, kuris veda į religinę bei mora- linę tuštumą, vakuumą, kuris neįduoda pažinti vertybių gra- dacijos, o tik išsigimsta į tuš- čiaividių, žudantį faktų per- krovimą. Niekada — sako ga- nytojai — auklėjimas negali būti "neutralus". Faktiškai bus auklėjami arba religiniai moraliniai nusiteikimai, arba materialistiniai. "Žmonės tu- ri būti valdomi arba Dievo ar- ba tironų."

Laišką baigia primindami, kad jeigu žmogaus vertė nebus pagerbta, jei nebus jį auklė- jama, bendruomenės gaivina- ma, valstybės ginama, asmens reikiama savo asmenine kū- ryba, valstybės kelias ves į chaosą.

Bidault kalbą besa- kydamas nualpo

Paryžius. — Prancūzijos parlamente užsienių reikalų ministras Bidault skaitė pranešimą apie reikalą tvirtinti europinės armijos ir europinės bendruomenės sutartis. Beskaitydamas nualpo. Posėdis buvo pertrauktas. Gydytojas paaikškino, kad tai turėjo būti nuo persidirbimo. Posėdį te- siant ministerio kalbą skaityti baigė jo pavaduotojas.

Lakūnas SCOTT CROSSFIELD (dešinėj) lapkričio 14 padarė naują greičio rekordą, nusikridamas per valandą 1272 mylias. Jis skrido 16 mylių aukštyje. Kairėje Bill Bridgman, kuris prieš tai turėjo rekor- dą su 1238 myliomis per valandą.

SMOG UŽGULĖ IR POLITINĮ FRONTĄ

Gyva tik kova prieš šnipus

Po dviejų savaitių politinės audros — dabar didelis apri- mimas. Lyg atmosferos vadi- namasis "smog" būtų užgulęs ir šaltojo karo frontus. Nėra jokio vėjo, kuris išjudintų poli- tinį sustingimą, tylą, pervargi- mą.

Korejoje politinės konferen- cijos reikalai be jokios pažan- gos. Belaisvių grąžinimas nes- kendo tarpusavio ginče dėl apklausinėjimo technikos. At- metus komunistų reikalavimus agituoti kiekvieną belaisvi "ne- ribotą laiką, atmetus reikalavi- mą laikyti skyrimų numaty- tuosius apklausti, — išryškė- jo tik pačiai komisijai komuni- stų nežmoniški užsimojimai, ir komisija jau suskilo: trys prieš du.

Jungtinėse Tautose sovietai atsidūrė dabar kaltinamųjų suole. Sovietai ginasi kartoda- mi tuščias kvailas visiems įgri- susias frazes apie tai, kad pas juos uždraustas "išnaudoji- mas žmogaus žmogumi". Ta- čiau ir viena ir antra pusė ten- kinasi propagandiniu žaidimu, nes žino, kad vienokis ar kitokis Jungtinių Tautų nutari- mas neturės jokios praktiškos reikšmės.

Aprimo ir Europos fronte.

Sovietai priremti prie sienos dėl vergų

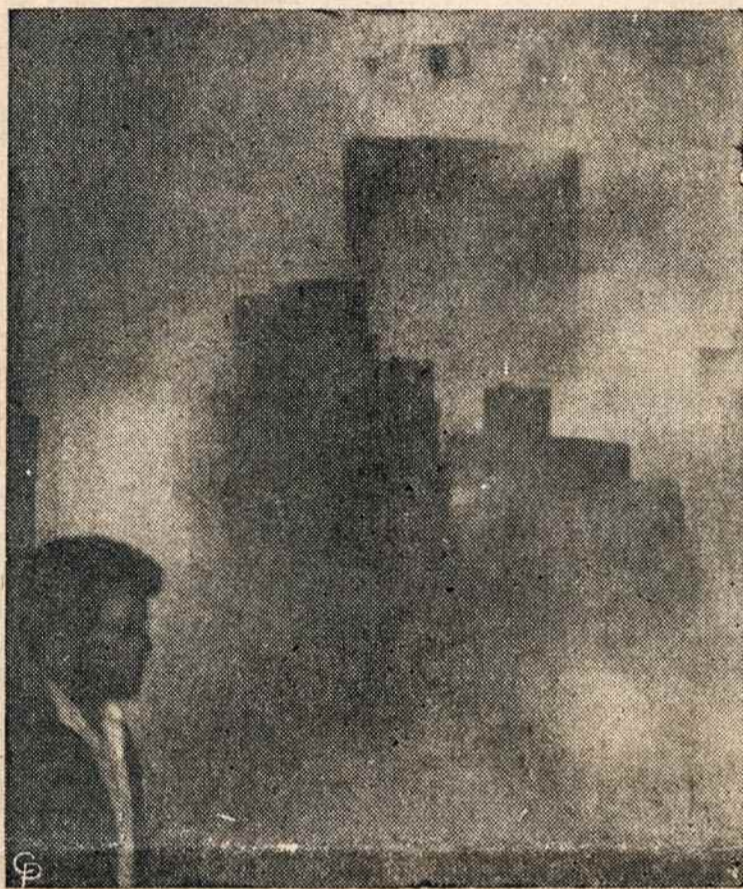
Jungt. Tautos. — Pereitą penktadienį Amerikos atstovė O. B. Lord ekonominėje komi- sijoje kalbėjo apie priverčia- muosius darbus, labiausiai praktikuojamus Sovietų Są- jungos. Ji priminė tarptauti- nės darbo organizacijos surinktus dokumentus ir paži- mėjo, kad nė vienas nusikalti- mas nebuvo taip stipriai įro- dytas kaip šis.

Tuo tarpu iš publikos kė- džių pakilo trys jauni vyrai ir iškėlė plakatą su rašu: "Estons- nians demand freedom from slavery." Vienas pradėjo prak- kalbą sakyti. Buvo gėroka su- sirinkusiems steigmena, iki JT sargyba juos išvedė. Pasirodė, kad jie buvo City College stu- dentai.

Tada sovietų atstovas G. F. Saksin reikalavo, kad "ši- tie rūmai būtų išvalyti nuo banditų, kuriuos atsiūncia val- styb. departamentas", ir įro- dinėjo, kad kaltinimai Sovietų Sąjungai esą neteisingi, nes... Sovietų Sąjungoje įstatymais esą uždraustas "žmogaus iš- naudojimas žmogumi." Esą tik Amerikoje darbininkų gyveni- mas sunkus ir nuolat sunkė- jasi...

Tuo pat metu prie Jungti- nių Tautų rūmų piketavo so- vietų pavergtų tautų žmonės su gausybe plakatu.

DARBININKAS penktadienį, lapkričio 27, dėl Padėkos dienos neuleidžiamas.

MIGLOS apgaubė New Yorko dangoraižius.

KATALIKŲ UNIVERSITETAS PAGERBĖ EISENHOWERĮ

Katalikų universitetas (Wa- shingtone) lapkr. 19 d. šventė bene iškilmingiausią šventę universiteto istorijoje. Dalyva- vo prez. D. Eisenhoweris, De- troito, Čikagos ir Los Angeles kardinolai, apie pusantro šim- to arkivyskupų ir vyskupų, kokia penkiasdešimt prelatų (iš lietuvių buvo matyt prel. L. Mendelis), 60 universitetų rektorių ir per 200 atstovų iš kitų universitetų ir kolegijų. Į- vairių šalių karininkijos, dip-

lomatų ir valdžios atstovų buvo taip pat gausu. Salėn, talpinin- čioj apie 3000, tesuėjo svečiai, profesūra ir dalis studentų, ta- čiau žymybių eisenos stebėto- buvo prisirinkus didelė minia žmonių. Labai įspūdinga buvo profesūros ir kitų universitetų atstovų procesija — visi aka- demiškais rūbais, kiekvienas savo almae matris spalvom pa- sipuošęs.

Iškilmėse buvo įvesdintas naujasis (aštuntas) rektorius,

vysk. Bryan McEntegart, po- piežiaus Pijaus XII paskirtas dar birželio mėn.

Toliau buvo suteiktas teisių daktaro garbės laipsnis prez. Dwight D. Eisenhoweriui, kaip sumaniam "generolui, presi- dentui ir piliečiui". Tai trečia- sis Amerikos prezidentas, ši- taip pagerbtas Katalikų Uni- versiteto (kiti — Coolidge ir F. D. Roosevelt). Savo kalboj Eisenhoweris pareiškė, kad tik judgami mokslines verty- bes su dvasinėm, kaip tai da- roma šitam universitete, tegal- im tikėtis pasaulio taikos. Sveikino naująjį rektorių ir linkėjo išvermės, nes žinąs, — pats juk buvęs Columbijos u- niversiteto rektorium, — kad tokiose atsakingose pareigose jos labai reikią. Prezidentas prabuvo scenoj per visas iškil- mes, akademiniais rūbais, su aukšiniu daktaro kutosu, tarp dviejų šimtų hierarchų su raudonom skrybėlėm.

Katalikų Universitetas yra pontifikaline mokslo įstaiga, tiesiogiai priklausanti popie- žiui, išlaikoma Amerikos vys- kupų. Jie čia kasmet suvažiuo- ja aptarti Amerikos kataliky- bės reikalų. Universitetas turi apie pusketvirto tūkstančio studentų, o išleidęs jau 19,000.

Ateinančiais metais, Nekalto Prasiždėjimo dogmos paskelbi- mo sukakties proga, bus pradėta statyti didžiulė tautinė šventovė Marijos garbei. Tai šventovei pamatai jau seniai pastatyti, bet trūko lėšų sta- tybą baigti. Lapkr. 18 pradėtas vėjus — vysk. Sheen kreipi- masis šiomis dienomis per tele- viziją, perduodamas visiems Amerikos katalikams.

A. SŽ.

Prieš kongresą dideli uždaviniai

Washingtonas. — Atstovų Rūmų respublikonų lyderis Halleck pareiškė, kad po naujų metų Kongresas turės svarsty- ti farmų gamybos kainas, mo- kesčius, užsienių urekybą, so- cialinius įstatymus, Taft- Hartley įstatymo pakeitimą.

BEDARBIŲ DEMONSTRACIJOS

Triestas. — Tito ir komuni- stų šalininkai surengė bedarbių lemonstracijas. Jos baigėsi tuo, kad vieną dieną burmistras da- vė pietų 300, kitą dieną 500 bedarbių. Kai amerikiečiai ir anglai gavo įsakymą pasiruoš- ti išsikraustyti, jie atleido apie 1000 vietinių darbininkų.

SUIMTA ŠNIPĖ

Bavarijoje, Vokietijoje, su- imta vokietė, kuri siūlė ame- rikiečiui kareiviui 1000 DM už žinias apie amerikiečių pa- trankų pajėgumą. Kareivis lū- ku pranešė savo vadovybei apie pasiūlymą, ir saugumo pa- reigūnai šnipę suėmė tada, kai ji išsiėmė pinigų karei- viui mokėti.

Jis kalbėjo, kad kritika prieš žemės ūkio sekretorių Bensoną atslūgsta. Pradedama tikėti, kad jo programa bus gera. Numatoma, kad pajamų mokesčiai bus siūloma 10% sumažinti.

Prez. Eisenhoweris pareiškė, kad 1954 metais nebus galima biudžeto subalansuoti.

Pirmininkas pabėgo iš posėdžio

J. Tautos. — Vienos komi- sijos pirmininkas dabar lenkas Katz-Suchy. Į nacionalinės Ki- nijos atstovą jis kreipėsi kaip į "Dr. Hsu." Amerikos atsto- vas užprotestavo, kad pirmi- ninkas kreipiasi į smenis, o ne į atstovus. Tada susijau- di- nęs pirmininkas pabėgo iš po- sėdžio. Komisija nutarė, kad pirmininkas turi kreiptis į valstybės atstovus, o ne į as- menis. Lenkas pasisakė pirmi- nikauti grįžti, bet kaip jis va- dens toliau nacionalinės Kiri- jos atstovą, nutylėjo.

Vokietijoje suimtas Malenkovo šnipų galva

LAISKAS IŠ VOKIETIJOS

Vokietijoje didelė sensacija: suimtas Malenkovo šnipų galva Vokietijoje, kuris turėjo visišką amerikiečių pasitikėjimą ir priėjimą prie karinių ir sekimo paslapčių, net rucė amerikiečių agentus.

laikraštiniui, kuriam pasisekė suosti bylos galus,

buvo siūloma 10,000 DM, kad tik jis nerašytų.

Bet jis netylėjo, ir suimtoji istorija buvo paskelbta "Deutsche Illustrierte".

Minimasis Horunzi Sovietuose buvo žinomas ir kitu vardu — Chersonskis. Ligi 1948 jis buvo raudonosios kariuomenės kapitonas ir tarnavo diplomatinėje tarnyboje. Iš jos pabėgo, vakaruose mokėjo įgauti pasitikėjimą ir ilgai nuolat amerikiečių ir vokiečių saugumo patarėjas. Jam buvo išrūpinta net Vokietijos pilietybė.

Kaip Vokietijos pilietis atbėgėlis prisidėjo Georg Mueller pavarde ir atsidėjo veikti tarp rusų emigrantų, susimetusių į NTS organizaciją. Ši organizacija pradėjo veikti dar nacių laikais ir palaikė su jais artimus ryšius. Joje buvo įsimetę daug sovietinių šnipų; 1944 apie 300 jos narių buvo įtarti vykdę sovietinį špionąžą ir sušaudyti ar uždaryti į kacetus. Tačiau pati organizacija skelbėsi aktyviai kovojanti su bolševizmu ir stengėsi visais įtariamaisiais nusikratyti. Joje ypatingai veiklus rodė Mueller.

NTS turi radijo stotį, vežiojamą autobusu prie rytinės Vokietijos pasienio, nuolat keičiančią savo vietą. Per ją siunčiama antibolševikinė pro-

dais stengėsi tą apjungimą nugalėti ir sukludyti.

Jį net ėmė tramdyti pats Klimovas, "Berlyno Kremlius", kuris tai konferencijai pirmininkavo.

Muelleris gyveno Frankfurte, buvo įsiregistravęs kaip mokytojas, vykdavo į Hamburgą, kur vadovavo agentų mokyklai. Dažnai jis buvavo Bonoje, Heidelberge, Bad Godesberge kaip amerikiečių ekspertas įvairiais reikalais.

Ir tarp rusų emigrantų jis buvo laikomas simpatingu žmogum.

Reikalas pakrypo blogon pusėn, kai vienas rusas, buvęs agentas, pasijuto esąs visur sekamas ir persekiojamas. Drebėdamas dėl savo gyvybės, sykį jis atėjo į vokiečių policijos nuovadą ir išsipasakojė savo pastebėjimus ir bėgėtojus.

Vr—žis

KARALIENĖS Elzietos motina su gėlių atvyko į koncertą Londone.

WILLIAM H. TETO (kairėje), FBI agentas, kalbasi su sen. MacCarthy apie komunistų šnipus General Electric kompanijoje.

KĄ AŠ NORĖČIAU DAR RASTI "DARBININKE"

SKAITYTOJO NUOMONĖ

Lietuvių Katalikų Darbininkų Sv. Juozapo Sąjunga (trumpai LDS) ir jos organas "Darbininkas", kaip žinoma, buvo pačių paprasčiausių darbininkų pastangomis suorganizuoti ir išlaikomi. Daug čia, tiesa, padėjo didelis darbininkų reikalų gynėjas ir organizatorius kun. F. Kemėšis, pasakui išvykęs į Lietuvą. Jo laikais "Darbininke" buvo gausu straipsnių įvairiais darbininkų klausimais. Dabar yra kiek kitaip. Dabar tokių straipsnių beveik nėra.

Džiugu, be abejojimo, kad "Darbininke" daug rašoma pavergtosios Lietuvos reikalais ir jie ginami, daug rašoma ir apie Balfą bei Altą, jų veiklą Lietuvos išlaisvinimo siekiant ir varge savo tautiečiams padedant. Bet to neužtenka. Reikia daugiau atsižvelgti ir į darbininkų reikalus.

Teisybė, šiandien darbininkai gyvena neblogiausia, o gal ir per gerai. Vis dėlto jų rytojūsi nėra užtikrintas. Jei kas mano, kad unių bosai, tarp kurių yra komunistų, yra tikri darbininkų gynėjai, tai apsirinka. Nemaža iš jų tik savo kromelio žiūrį, o ne darbininkų reikalų. Dar praščiau, kad tarp jų yra ir tokių, kurie po šios valstybės pamatais kasasi ir kuriems šios šalies gerovė nerūpi.

Dėl to susiję "Darbininko" skaitytojai kartais ir pakalba, kad reikia apie tuos dalykus daugiau rašyti. Bet kas galėtų tai padaryti? Metama kaltė senos kartos veikėjams, kurie kitados rašė ir veikė, kad jie aptingo. Bet juos reikia pateisinti. Viena, jie yra mažiau mokyti. Antra jau nedaug jų liko, išmirė arba paseno. Jų vietą, mano nuomone, turėtų užimti naujai atvykusieji, tarp

kurių taip pat yra daug darbininkų. Jiems graso ir didesnis pavojus, negu kitiems, jei kiltų koks sukrėtimas arba nedarbas. Gaila, kad daug kas to nenori matyti.

Naujai atvykusiųjų visa viltis, kad jie galės grįžti namo. Taip galvojo ir seniau atvykusieji, bet apsiriko. Kas grįžto, jau rodėsi svetimi ir tik laukė, kad jie vėl išvažiuotų. Duok Dieve, kad taip būtų. Pranašu nenoriu būti, bet jei

260.000 TONŲ TAUKŲ PER DAUG

Nutukusieji greičiau miršta nei liesieji

Amerikos gydytojų kongrese buvo pasisakyta, kad kova su nutukimu virsta Amerikoje sveikatos rūpesčiu Nr. 1. Esą amerikiečiai nešioja 200,000 tonų atliekamų nereikalingų taukų.

Gydytojai tuo susirūpinę, nes nutukimas sveikatai esąs labai pavojingas. "Apkūnėjusių" žmonių mirtingumas 50% yra didesnis nei normalių, apylysių.

Kongrese buvo kalbama, kad nuo nutukimo galima esą išsigydyti. Tačiau buvo įspėta nepasitikėti piliulėmis "nuo nutukimo". Kūno masažas pripažintas atgrasiu dalyku, chirurginės operacijos pavojingos, kūno mankšta nesėkminga. Kad vieną svarą, sakysim, numestum, reikia suvaikščioti 50 kilometrų.

Vienintele sėkminga priemonė buvo pripažinta mažiau valgyti. Apie 95% visų nutukusių atsiranda iš per gausaus valgyimo. Beveik visų buvo pripa-

ilgiau užtruks tas grįžimas, tai jau ten nedaug kas lauks. Reikia dabar daugiau dairytis, kas dedasi čia, kokie pavojai rodosi, jei net buvusį prezidentą ima tyrinėti, kaip jis pro pirštus žiūrėjo.

Taigi, šalia kovos už Lietuvos reikalus, kad ta brangi mūsų tėvynė greičiau būtų laisva, reikia daugiau pasirūpinti ir savo gyvenimu šioje šalyje, susirūpinti darbininko padėtimi, jo reikalais, kurie turėtų rasti daugiau vietos "Darbininke".

Dzūkas iš Norwoodo.

žinta, kad klinikose pacientai praranda svorį, nes jiems nustatyta dieta. Kai kurie netekdavo per savaitę, dietos laikydamiesi, net po keturis svarus. Bet namo išleisti pacientai rūpestinga kalba, kad jie ir toliau turi laikytis dietos, o protarpiais tarp tų kalbų, užbėga trumpam laikui į virtuvę. Taip jų svoris greitai vėl grįžta.

New Yorko gydytojas Norman Jolliffe dėstė, kad pergausus valgymas atsiranda, kai sugenda apetitą tvarką kūno "aparatus" — "apstatat". Jis sugenda dėl kelių priežasčių. Pirmiausia, nuo įpratimo: jei šeimoje yra daug "ėdikų", tai tuo užsikrečia ir kiti jos nariai; jei tenka dažniau buvoti kompanijose, kur neapsielnama be gausių vaišių. Antra, priklauso ir nuo žmogaus pašamonio, kuris reikalauja kuo nors organizmą atlyginti už tai gyvenimo nepasisekimus, turimus rūpesčius, sielvartus. Taip, iš rūpesčių vieni ima gerti, o moterys neretai, norėdamos nevykusios meilės sielvartą užmirti, pačios nesijausdamos, griebiasi saldumynų, tortų. Trečia, ima kai kas valgyti iš nuobodumo. Taip nutinka su moterimis, kurios pasilikusios namie ir neturėdamos ką veikti, ima smaližiauti. Taip nutinka ir ilgose kelionėse, kur iš nuobodumo, kad kaip nors laiką "užmuštų", keleiviai lankosi į restoraną. Nurodė ir ketvirtą priežastį — tai motinų pratinimą nuo mažens kimšti vaikams didelės porcijas. Vaikas įpranta į per gausų valgymą, kad tik mamos nenurzgėtų.

Geriausias vaistas vis dėlto lieknoms linijoms atgauti — tai mažiau ir liesiau valgyti, kad taukų atsargos susivartotų, žmogaus kūne sudegtų. Sugedusį "apstatatą", kuris reguliuoja apetitą, žmogaus kūno temperatūrą, miegą, nėra lengva pataisyti. Tik ilgu įpratinimu.

R.

Churchillio ir Eisenhowerio įpročiai

Pakeliui į Jaltą 1945 Churchillis susitiko su dabar mirusiu Saudi Arabijos karalium Ibn Saud, turtingiausiu pasaulio žmogum ir uoliu savo papročių bei tikėjimo vykdytoju. Churchill karalius sutiko su pompa, su 50 palydovų, su ministrių pirmininku ir astrologu, su avino skerdimu pagal Moslem apeigas.

Churchill buvo painformuotas, kad karaliaus akivaizdoje nepriimta vartoti alkoholio nei rūkalų. Per vaišes Churchillis laikėsi, laikėsi, bet neiškentė be tų dalykų. Jis paaiškino vertėjui, kad jei jo didybės tikėjimas ir papročiai neleisdžia jam gerti nei rūkyti, tai paties Churchillio gyvenimo būdas ir papročiai reikalauja užsiryti cigara ir išgerti alkoholio prieš valgį, po valgio ir su tam tikrom pertraukom valgio metu. Vertėjas atpasakojo karaliui, kuris atlaidžiai

sutiko patenkinti Churchillio gyvenimo papratimus.

Prezidentas Eisenhoweris turi kitokį įprotį. Jis mėgsta viską punktuotai daryti. To reikalauja ir iš kitų. Neseniai buvo pakviestas pas prezidentą senatorius Langer ir vaišes, kurios buvo rengiamos svetimos šalies karaliui. Langer truputį pasivėlino. Prie durų jį sutiko ne tarnas, bet pats prezidentas. Senatorius atsiprašė pasivėlinęs ir pasiaiškino kodėl. Esą pakeliui jis susitikęs vieną demokratą ir penkias minutes sugaišęs, kad jį atvertų į respublikonus.

Prezidentas paėmė už rankos senatorių ir vesdamis prie stalo, jam aiškino: "Bet jeigu jūs to pono dar negalutinai atvertėte, tai ar nevertėjo tam skirti dar kitas penkias minutes?"

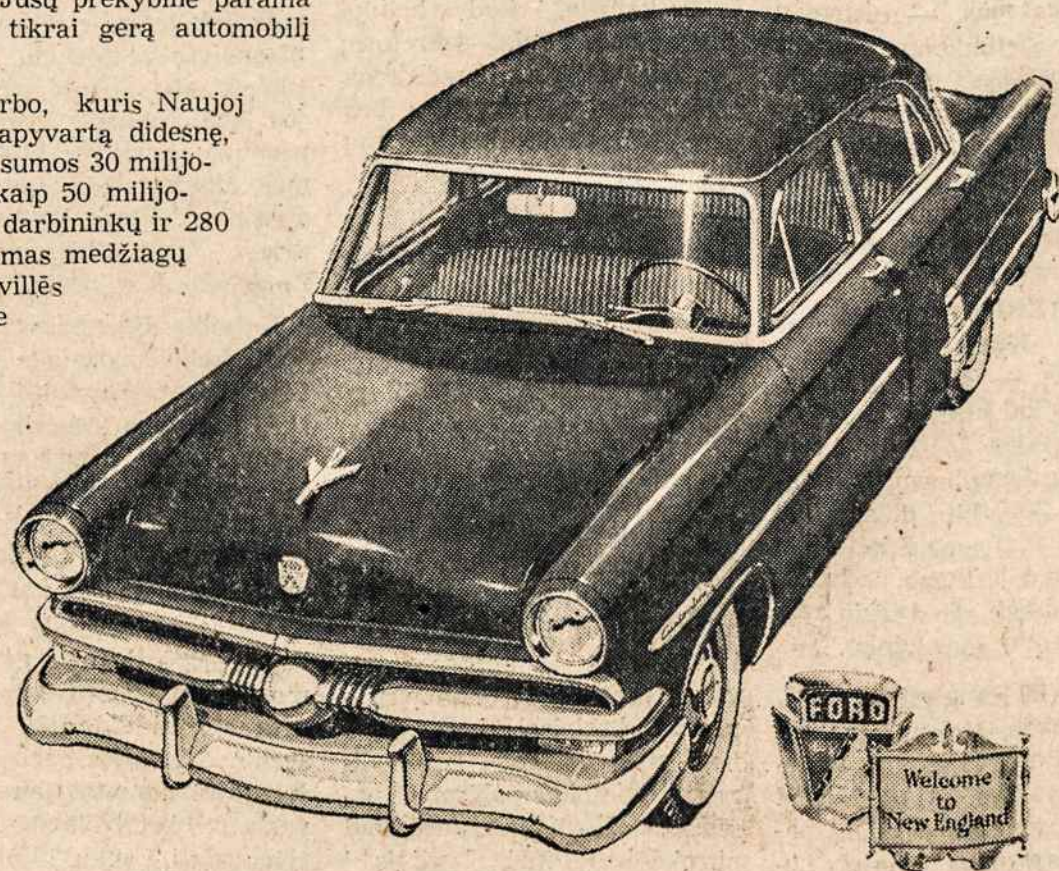
Dėkui Naujai Anglijai ...mes pagaminom milijoną Fordų

Dėkui Naujai Anglijai už pagalbą mums išaugti iš kuklios įmonės ant Columbus Ave., Bostone, ligi didžiulio fabriko Somerville, kuris pagamino daugiau kaip milijoną Fordų. Jūsų prekybinė parama mus įgalino jums pateikti tikrai gerą automobilį pigia kaina.

Jūs padėjot mums imtis darbo, kuris Naujoje Anglijoje per metus daro apyvertą didesnę, negu 80 milijonų dol. Iš tos sumos 30 milijonų pardavėjų... be to daugiau kaip 50 milijonų išmokama 7000 fabriko darbininkų ir 280 nų Fordas išleidžia pirkdamas medžiagų iš Naujos Anglijos Somerville ir kitiems fabrikams, kurie išsimėtę po visą šalį.

Mes didžiujamės 25 metų patirtimi, kadangi Somerville Fordas kasdien pagamina 400 automobilių ir sunkvežimių. Tai gaminama Naujoje Anglijoje naujų anglų ir dėl naujų anglų.

Dabar jums aišku, kodėl mes Fordo parduojame didžiujamės pagardinu Fordo vaidmeniu šios srities ekonominiame gyvenime taip pat kaip ir automobiliais bei sunkvežimiais, kuriuos turime garbės jums pristatyti.

F.O.A.F.

DARBININKAS

THE WORKER

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly

FRANCISCAN FATHERS

Entered as second class matter at Brooklyn, N. Y. May 25, 1951, under the Act of March 3, 1879, originally entered as second class matter at Boston, Mass., September 12, 1915.

SUBSCRIPTION RATES		PRENUMERATOS KAINA	
Domestic yearly	\$5.00	Amerikoje metams	\$5.00
Brooklyn, N. Y.	\$5.50	Brooklyn, N. Y.	\$5.50
Half year	\$3.00	Pusei metų	\$3.00
Foreign	\$5.50	Užsienyje	\$5.50

Laikraštį tvarko Redakcinė Komisija. Vyr. red. S. Sužiedėlis. Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuostata. Nenaudoti straipsniai saugomi ir gražinami tikrai autoriams prašant. Pavardė pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį kalba redakcija neatsako.

Prezidento žodžiai Padėkos dienai

Prezidentas Dwight D. Eisenhoweris lapkričio 7 išleido oficialų raštą, kuriuo Padėkos diena, lapkričio 26, skelbia amerikiečių tautos švente. Primines, kad tai yra sena ir kilni tradicija, palikta dar pirmųjų piligrimų, prezidentas toliau rašo: "Tą dieną, sekdamai kilniuojančio papročiu, visi rinkimės į savas šventoves nusilenkti Dievui, apgalvoti savo nuodėmes, prašyti išminties mūsų pastangoms siekti gero ir dėkoti už visokeriopą mums Dievo teikiamą palaimą." Prezidentas dar užsimena, kad amerikiečių tauta nuo pat savo pradžios yra išlikusi religinga, pripažįstantį laisvę visoms konfesijoms, ir kad už tai taip pat reikia nusizėmus Dievui dėkoti — "we should kneel in humble thanksgiving."

Žodžiai yra valstybės galvos, rinkto visų atstovo prieš kitas valstybes ir Dievą. To antrojo atstovavimo, nemažiau reikšmingo, dažnai nenorima pripažinti. Bet yra tiesa, kad bet kurios valstybės vyriausioji valdžia yra ne tikta atsakinga už savo kraštą, bet ir jo ryšį su Dievu. Ji yra pašaukta tikėjimui sudaryti palankias sąlygas ir žmonių santykių su Dievu stiprinti. Amerikos prezidentas yra tai supratęs ir dėl to visus kviečia Dievui nusilenkti — "bow before God." Tuo pripažįsta, kad yra dar aukštesnė valdžia, kurios rankoje yra likimas ne tikta paskiro žmogaus, bet ir valstybių. Prezidentas dėl to primena reikalą šauktis Dievo galestingumo — "incline our thoughts to His mercies".

Lenkti savo mintį į Dievą ir jungti ją su padėka — toks yra pagrindinis prezidento skatinimas Padėkos dienai. Ji turinti parodyti amerikiečių tautos prisipažinimą, kad ne visa ji pasiekė vien savo jėgomis. Būta ir Dievo palaimos, jeigu ligi tol išvengė didesnės katastrofos ir sukūrė palyginti geras gyvenimo sąlygas. Kas yra dar negero, norima ir tai taisyti, prašant Djevo išminties ir apgalvinti savo kaltes. Kas ir kiek prezidento žodžių paklausys, priklausu nuo paskiro žmogaus. Jis nėra verčiamas prievarta Dievui nusilenkti, bet raginamas pagalvoti, ar kitoks kelias, kelias nuo Dievo, veda į gerą. Prezidentas apie tai neužsimena, bet prieš akis tuojau atsistoja skirtumas, kaip gyvena amerikiečių tauta ir kaip gyvena žmonės Sovietų Sąjungoje, kur Dievo vardas viešai tik su pagieža paminimas. Iš čia ir persekiojimas tikinčiųjų, ir tikėjimo nelaisvė. Sovietų Sąjunga iš pagrindų yra ateistinė valstybė.

Nėra, tur būt, kitos šventės, kuri taip ryškiai išskirtų tas dvi didžiasias valstybes, kaip Padėkos diena. Amerikoje daugumas tą dieną prisipažįsta, jog šio gyvenimo gėrybės yra teikiama Dievo, nors žmogus turi įdėti savo prakaito ir triušo. Sovietų Sąjungoje tvirtinama, kad visas tepriklauso nuo žmogaus. Ir padėkos iš jo reikalaujama tik sudievinam žmogui. Koks rezultatas? Vienur yra gerovė ir laisvė, kitur — skurdas ir vergija. Ar tai nepamoko?

Lenkti savo mintį į Dievą ir jungti ją su padėka — toks yra pagrindinis prezidento skatinimas Padėkos dienai. Ji turinti parodyti amerikiečių tautos prisipažinimą, kad ne visa ji pasiekė vien savo jėgomis. Būta ir Dievo palaimos, jeigu ligi tol išvengė didesnės katastrofos ir sukūrė palyginti geras gyvenimo sąlygas. Kas yra dar negero, norima ir tai taisyti, prašant Djevo išminties ir apgalvinti savo kaltes. Kas ir kiek prezidento žodžių paklausys, priklausu nuo paskiro žmogaus. Jis nėra verčiamas prievarta Dievui nusilenkti, bet raginamas pagalvoti, ar kitoks kelias, kelias nuo Dievo, veda į gerą. Prezidentas apie tai neužsimena, bet prieš akis tuojau atsistoja skirtumas, kaip gyvena amerikiečių tauta ir kaip gyvena žmonės Sovietų Sąjungoje, kur Dievo vardas viešai tik su pagieža paminimas. Iš čia ir persekiojimas tikinčiųjų, ir tikėjimo nelaisvė. Sovietų Sąjunga iš pagrindų yra ateistinė valstybė.

Nėra, tur būt, kitos šventės, kuri taip ryškiai išskirtų tas dvi didžiasias valstybes, kaip Padėkos diena. Amerikoje daugumas tą dieną prisipažįsta, jog šio gyvenimo gėrybės yra teikiama Dievo, nors žmogus turi įdėti savo prakaito ir triušo. Sovietų Sąjungoje tvirtinama, kad visas tepriklauso nuo žmogaus. Ir padėkos iš jo reikalaujama tik sudievinam žmogui. Koks rezultatas? Vienur yra gerovė ir laisvė, kitur — skurdas ir vergija. Ar tai nepamoko?

MUDU IŠ RASEINIŲ

Su pirmu sniegu gruodyje Petras Langelis, stiprus bernas, grįžo į Kauną. Gražiai išsiblizgines batus, išsiskutes barzdą, ko labai nemėgo, jis vaikščiojo visur, mandagiai lankstės, bet darbo niekur negavo. Prieš Kalėdas visi sulindo į visas vietas ir kalė litukus šventėm.

Porą naktų praleido pas vieną, pas kitą pažįstamą, pas savo krašto draugus, bet niekur neįsikibo. Nuplėšė net puspadažius, įkyrėjo visiems, net ir sau.

Ir kurių velnių atsploviau į Kauną? — galvojo jis pats. Gyventum ramiai Raseiniuose, dirbtum prie statybos ir būtų gerai, bet...

Kaune Langelis jau buvo keletą metų ir čia geriau uždirbo nei Raseiniuose. Čia vis tarp ponų, nors sekmadieniais pasižiūri į ministerijas, daugiau ir kitiems papasakoti gali.

Pradžioje dirbo tai šen, tai ten, kol užkliuvo prekių sandėlyje pas žydą. Kėlė prekes kaip koks kranas, lengvai kuk-

mau būtu ten nusigrūdęs, su daug kulnis. Jis viską prisiminė. Pulkininkas turi dvariuką prie Kauno, kuriame tarnavo po pažįstamas iš Raseinių. Ūkvedžiavo. Taip Langelis ir sumetė: pas tokį didelį pulkininką daugel reikalų, daug darbų. O gal ir jam atsiras.

Diena buvo šiltoka, lyg pavasarį, kai jis drožė į Aukštąją Fredą, vatiniu paltu pasiivilkęs. Perėjęs Žaliajį tiltą, suko Seržanto Bakanausko plentą. O jis kilo aukštesnį, su juo ir šilumėlė po jo paltuku. Sulpukęs ir suprakaitavęs jau temstant pasiekė dvariuką ir susirado ūkvedžio Smilgio butą.

Prieš metus jiedu buvo paskutinį kartą Raseiniuose susitikę, net butelį pradavė, kol Smilgytė išpasakojo Langelui, kaip jis Kaune tvirtai gyvena. Pagalvok tik pats — pulkininkas Jokūbas Širmaitis Krašto Apsaugos Ministerijoje kaip savo namuose, visiems generolams sako tu, komanduoja visam pulkui, kiek kareivių, pagalvok. O už vis gražiausia, kai dvaran suvažiuoja aukšti karininkai. Išpūstos krūtinės, medaliai šviesas temdo. Tokie vyrai! Ir kaip gražu, kaip suvėda pulkininkai pulkos lošti. Tada jis, Smilgytė Antanas, eina aplink visus, įpila stik-

Paskutiniaisiais metais, o ypač dabar, yra daug kalbama ir rašoma apie Katalikų Bažnyčios padėtį Prancūzijoje. Tuo klausimu domisi ne tik patys prancūzai, bet taip pat jų draugai ir artimieji bei tolimieji kaimynai. Net ir komunistiškųjų laikraščių puslapiuose galima užtikti šiuo klausimu pasisakymų.

Tas parodo, kad Prancūzijos religiniame gyvenime yra tam tikrų apraiškų, kurios praeiviuvi krinta į akis. Net ir toliau nuo Katalikų Bažnyčios stovintys asmenys susidomi tam tikromis formomis, kuriomis reiškiasi prancūzų katalikų religinė praktika ir apaštalavimas. Apie visa tai kaip tik ir bus kalbama. Bet prieš tai susipažinkime apskritai su prancūzų tautos religiniu gyvenimu.

Statistikos daviniai

Maždaug prieš metus prancūzų žurnalas "Reailes" paskelbė viešajai opinijai tirti Instituto surinktus statistinius davinius, liečiančius Prancūzijos religinį gyvenimą. Kiek jie yra teisingi, sunku pasakyti. Aišku tik, kad minėto instituto mokslininkai rinko tuos davinius ne apaštalavimo tikslams, bet grynai moksliniais sumetimais. Jie norėjo sužinoti, kokia yra religinė padėtis Prancūzijoje. Tad reikia manyti, kad bent patys šito darbo iniciatoriai išliko objektyvūs. Žinoma, tas dar nepasako, kad ir skaičiai atitinka tikrovę.

Pagal šiuos davinius, 20% Prancūzijos gyventojų yra nekrikščionys, 32% suaugę prancūzai yra ateistai ir neišpažįsta jokios religijos. 27,2% iš jų sakosi e-ą katalikai, bet yra neįpraktikuojantys arba retai praktikuojantys. 40,8% laiko save tikrais katalikais, kurie nuolat arba bent sakosi nuolat praktikuoja.

Iš šitų davinių matome, kad vienas trečdalis prancūzų yra nutolę nuo Katalikų Bažnyčios. Kitas trečdalis, galima sakyti, tėra tik iš vardo, arba kaip kartais sakome, tik "šiaudiniai" katalikai. Ir tik vienas trečdalis yra ar bent sakosi esą katalikai.

Šie skaičiai daugiau ar mažiau atitinka ir kunigo Boulard'o paskelbtus davinius, liečiančius Prancūzijos kaimo religinį gyvenimą. Pagal juos

Nutrūkę ryšiai su Dievu

Naujoji civilizacija ir K. Bažnyčia Prancūzijoje

38% prancūzų kaimiečių pastoviai lanko bažnyčią, 57% tik kai kuriomis progomis atlieka savo religines pareigas, o likusieji 5%, kurie sudaro maždaug 325.000 visų kaimo gyventojų, yra visai netikintys.

Taip atrodo oficialūs ar bent pusiau oficialūs daviniai, paskelbti visuomenei. Yra dar ir neoficialių davinių. Jie yra skirtingi. Pagal juos Prancūzijoje tėra tik 10%—15% praktikuojančių katalikų, o kiti 85%—90% yra arba "progų" katalikai, arba ateistai, arba pagonys. Tokia padėtis bent esanti Paryžiuje. Čia paprastai sekmadienį ateina į bažnyčią iš šimto tik dešimtis arba penkiolika parapijiečių. Vien tik Saint Sulpice parapijoje pusė žmonių lanko bažnyčią.

Žinoma, vadovaujantis oficialiais ar neoficialiais daviniais, yra sunku susidaryti tikrą Prancūzijos religinio gyvenimo vaizdą. Nes vien skaičiais negalima apibudinti gyvenimo, tuo labiau religinio gyvenimo, kur šventosios Dvasios bei Dievo malonės veikimas yra paslėptas žmonių akimis. Bet nereikia manyti, kad skaičiai visai nieko nepasako. Jie duoda bent apytikrą vaizdą, dau-

F. JUCEVIČIUS Laiškas iš Paryžiaus

giau ar mažiau atitinkantį tikrovę.

Šalia visų statistinių davinių yra dar ir kitų faktų, kurie yra būdingi Prancūzijos religiniam gyvenimui.

Nutolimas nuo parapijos

Vienas iš jų yra tai, kad didelė dalis žmonių yra nutolę nuo parapijos. Pirmasis atkreipė į tai dėmesį belgų kun. Cordjin. Jis pats yra kilęs iš darbininkų ir gerai pažįsta jų gyvenimą bei dvasią. Jis nurodo, kad Belgijoje didelė dalis žmonių, ypač iš darbininkų sluogsnų, yra visiškai atitrūkę nuo savo parapijų.

Tas pats buvo pastebėta ir Prancūzijoje. Ir čia didelė dalis gyventojų yra lyg ir išplėsti iš parapijų. Kaip pavyzdį galima paimti plieno liejyklose bei automobilių fabrikuose dirbančius darbininkus. Jie, išdirbę 48 ar 54 valandas per savaitę, nenori ir galvoti apie kokias kitas pareigas. Jei kas juos dar sudomina, tai tik kiti naujosios civilizacijos laimėjimai, kaip kinas, radijas, televizija arba, kas tinka ypač jauniems, sporto aikštės. Dėl

to parapijos praranda daug savo tikinčiųjų.

Tai, be abejonės, daug prisideda prie darbininkijos nukrikščionėjimo. Ir tai nenuostabu. Žmogus atitolęs nuo parapijos, atitrūksta ir nuo bažnyčios. O praradęs ryšį su bažnyčia, praranda ilgainiui ir Dievą. Kad tai yra tiesa, patvirtina šiuo metu Prancūzijoje "beparapijinė" darbininkija, kuri jei ir ne absoliutinėje visuomenėje, tai bent absoliutinėje daugumoje yra praradusi Dievą.

Siena tarp žmonių

Prancūzijos katalikai iškelia dar ir kitą faktą, kuris taip pat yra būdingas šio krašto religiniam gyvenimui. Tai grovyss tarp tikinčiųjų ir netikinčiųjų. Prieš porą savaitių apie tai kalbėjo G. Hourdin "Le Monde" puslapiuose.

Prancūzijoje tikintieji ir netikintieji yra vieni nuo kitų lyg ir atsivėrę kinų siena. Stebinti iš arčiau prancūzų parapijų gyvenimą, tai ypač lengva pa-

stebėti. Tikintieji parapičiai yra nuolatiniame kontakte su savo parapija, o tos pačios parapijos netikintieji dažnai net nežino, kokiai parapijai jie gyvena. Svetimiesiems, ypač mums tai yra sunkiai suprantamas dalykas. Lietuvoje ir taip vadinamieji kairieji nevengdavo bažnyčios nei kunigų. Ne vienas net ir jų vadų, atvykęs į miestelį, padarydavo klebonui vizitą ir nevengdavo posumos išgerti stiklą arbatos. Tokių dalykų Prancūzijoje nėra. Jei kas netiki, tai tokis ne tik vengia kunigų, bet nenori apie juos nieko ir girdėti. Ir kas keisčiausia, kad tokios nuotaikos vyrauja ne tik pas darbininkus, bet taip pat ir pas intelektualus.

Taigi mainis nukrikščionėjimas, didelės dalies gyventojų atitolimas nuo parapijinio gyvenimo ir siena tarp tikinčiųjų ir netikinčiųjų yra esminės apraiškos šiandieninio Prancūzijos religinio gyvenimo. Kas pajęgia jas suvokti, tas gali apytikriai susidaryti vaizdą apie Katalikų Bažnyčios padėtį Prancūzijoje. Vienas iš tokių, kuris tai suvokė ir suprato, buvo kardinolas SUHARD, pačios Apaždos Prancūzijai siūstas žmogus. Bet apie tai kitą kartą.

KOVA DEL JORDANO VANDENS

Kur Palestinoje teka vanduo, ten medus ir pienas teka. Vandenis Palestinoje surenka dvi svarbiausios upės — Auja, nutekanti į Viduržemio jūrą, ir Jordanas, surinkęs aplinkinius upelius, per teka per Hulėh ir Tiberiados ežerus ir, prisijungęs dar naujo vandens, paskęsta "Negyvojo jūroje".

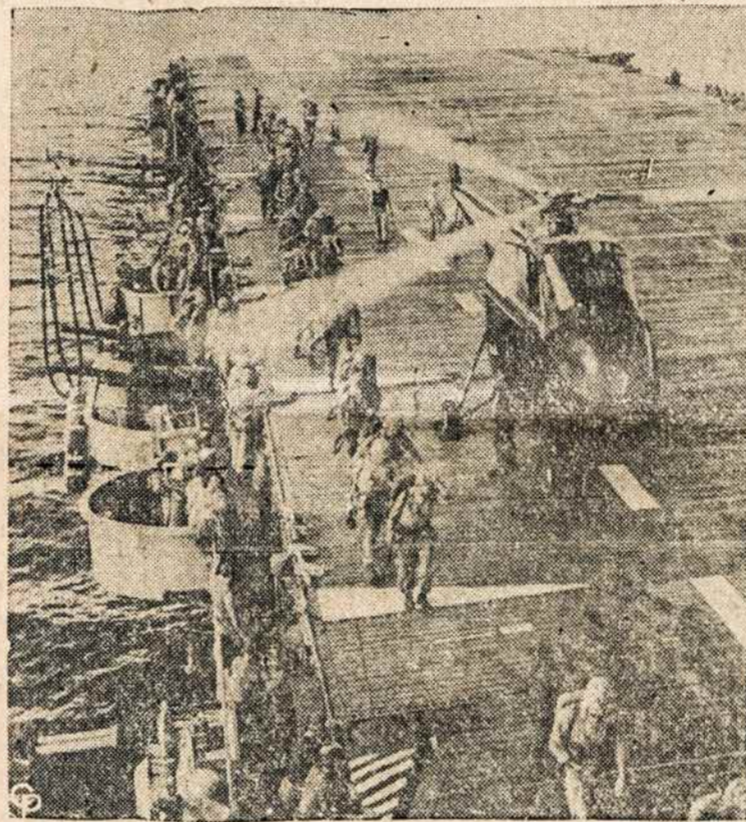
Jordano upę Izraelis sugalvojo perskirti dviem šakom, paleisti kanalais ne per ežerus, bet per dykumas Nazareto link ir tas dykumas paversti derlingomis dirvomis. Ten būtų 100.000 kolonistų naujų buveinių. Sugalvojo taip pat vandenį paleisti per jėgainę ir gauti pigios elektros.

Darbai pradėti. Visa bėda, kad tos upės teka ir per arabų žemes. Jie pakėlė triukšmą, kad Izraelis nutraukia jiems vandenį, taigi lauzo ir pasirašytas paliaubas. Tvirtinama, kad arabams parūpo ne tik Jordano vanduo, bet ir nauji kolonistai. O to arabai labiau siai ir bijo.

Dabar yra byla Jungtinėse Tautose dėl to vandens. Liepta Izraeliui darbus sustabdyti. Planai siūlyta pataisyti taip, kad vanduo tarnautų ir arabams ir Izraeliui; elektra galėtų naudotis ir vieni ir kiti.

Sprendimas ne visai toks, kokio Izraelis būtų galėjęs laukti prie Trumano valdžios. Kai 1948 m. gegužės 15 paskutinis britų kareivis pasitraukė iš Palestinos, Amerika pirmoji pripažino Izraelio valstybę. Piniginę paramą duodant, Izraelis buvo laikomas vienetu ir kitu vienetu visos arabų valstybės. Arabai dėl to Trumana laikė priešų Nr. 1. Dabartinė vyriausybė įvertino faktą, kad arabų yra 40 milijonų, o Izraelio tik pusantro. Dabar ir pinigų skirstant į arabus jau žiūrima ne kaip į vieną valstybę, bet kaip į šešias. Tik visas klausimas: ar Amerikai pasiseks laimėti abiejų palankumą, ar abejuų pyktį?

— Teisybė tu sakai, jei nebūc gerai tarnavęs, manęs čia nelaikytų. Tuo metu paskambino telefonas. — Matai, ir per dratus šneku. Ponas pulkininkas. Jis išsitempė, net kulmin sudavė ir trumpai atsakinėjo: taip, taip! — Pulkininkas mane šaukia — tarė jis padėdamas triubelę. — Ar tau tikrai reikia darbo? — Būtų labai gera, — nuolankiai atsakė Langaitis, — bet ar užsikabinsi čia, ar reikia darbininkų? — Tikrai nereikia, bet čia yra sodininkas, jau persenes, nesusėjęs apėiti sodo, vaisius parduoda pigiai ir ne laiku. Koks nuostolis, pagalvok. — Bet aš nesu sode dirbęs. — Ir nereikia! Reikia tik prisirišimą parodyti, o paskui — viskas eisis. Medžio atbulo nepasodinai, kopūstą nuo svogūno atskirsi. — Aš būčiau labai dėkingas, niekada nepamirščiau... — Žinai, raseiniškis raseiniškiui turi pagelbėti. Bus gerai. Jis išsitraukė ir davė porą litų. — Pravers. Ateik rytoj tuo pačiu laiku. Aš būsiu pakalbėjęs su pulkininku. Abu apsilviko ir išėjo. (bus daugiau)

HELIKOPTERIS nusileidžia ant laivo didžiūose kara manevruose Puerto Rico.

KŪRYBOS PRIEDAS

Mus skatina nenuleisti rankų

Kalba, pasakyta L. E. pirmajam tomui atžymėti iškilmėse

Man yra malonu pasveikinti Lietuvos Enciklopedijos redakciją ir leidėją, sulaukus to stambaus veiko pirmojo tomo. Malonu paimti į rankas ir džiaugtis ne tik kaip nauja lietuviška knyga, bet ir kaip laimėjimu nelengvose mums spaudos darbo sąlygose. Tas sąlygas gerai pažįstu, nes su lietuviškųjų knygų leidimu esu jau daug metų susirišęs. Žinau visus rūpesčius ir sunkumus. Žinau ir tai, kad lietuviškas knygas leisti Amerikoje yra nuostolinga. Tačiau už dolerinį matą, kuriuo čia labai daug kas saikėjama, aukščiau yra pinigų nematuojamos dvasinės vertybės. Jomis norima praturtinti savo tautą, padidinti jos kultūrinį lobį. Ir tai mus skatina nenuleisti rankų net ir sunkiose darbo sąlygose, kurias patiria ir Lietuvos Enciklopedija.

Pirmasis jos tomas yra tik pradžia, bet pradžia džiugi. Ji rodo, kad darbas yra išsibėgęs ir riedės toliau, kaip užsuktas ratas, iki bus užbaigtas visas veikalas. Pirmąjį jo tomą laikant rankose, man stoji prieš akis ne tik visi žmonijos išeitas kelias į mokslą, bet ir mūsų tautos pastangos nuo jų neatsilikti ir į bendrą kultūros lobį įnešti savo dalį.

Ką reiškia enciklopedija?

Rašto istorija mums pasakoja, kad žmonės jau labai seniai stengėsi savo žinias, kokias jie turėjo, sudėti į vieną daiktą. Mes tai pavadintume žinių visuma, o senieji graikai vienon vieton sutrauktas žinias vaizdavo it kokį skritulį arba apžėtą ratą (enkyklios — ratas) į kurį sutelpta tai, kas žmogui reikia žinoti, kad jis būtų šviesus ir gerai išauklėtas (paideuein — auklėti). Taigi „enkyklopaideia“ graikams reiškė ne ką kita, kaip rinkinį (ratą) žinių, reikalingų pasauliui pažinti ir save patį suprasti bei auklėti. Kas tuos mokslus, vadinamus „el-eutera paideia“ (laisvą auklėjimą) išeidavo, tas buvo laikomas išmoksintu, atseit inteligentu.

Graikų filosofas Aristotelis pirmasis bandė ano meto žinias apibendrinti ir suskirstyti atskiromis sritimis. Dėl to nenuostabu, kad kai kurie istorikai laiko Aristotelį enciklopedijos tėvu ir pirmuoju metodologu.

Senųjų ir vidurinių amžių enciklopedijos

Laikui bėgant ir žinių lobynei vis augant, gausėjo ir bandymų sutraukti jas į vienas knygas, kurioms enciklopedijos vardas iki vidurinių amžių pabaigos nebuvo duotas. Joms buvo parenkami kiti vardai. Vienas iš pirmųjų platesnio masto darbų, turinčių enciklopedinį pobūdį, laikomas

PREL. P. M. JURAS

Plinijaus Senojo veikalas „Historia Naturalis“, parašytas pirmame šimtmečiu po Kristaus. Tas veikalas apima 37 knygas. Jose sudėta apie 20,000 faktų, surinktų iš 2000 knygų, parašytų 100 autorių. Plinijaus „Historia Naturalis“ susilaukė 43 laidų.

Viduramžių laikais

Sevilijos vyskupas Izidorius (560-636) sudarė enciklopedinį veikalą „Etymologiae sive Origines“ (Pradmenys), kurį Rabanus Maurus, Maizo arkivyskupas (776-856), perdūrė į savąjį „De Universo“ (Apie visatą). Bet žymiausias viduramžių enciklopedistas yra Vin-

pasinaudojo Furetiere, atspausdindamas savo enciklopediją Rotterdam 1690, Thomas Corneille — Paryžiuje 1694, Bayle — Rotterdam 1695-97, Ephraim Chambers — London 1728, ir kiti. Tačiau plačiausiai enciklopedijos vardą išnešiojo po pasaulį prancūzų „Didžioji Enciklopedija“ (1751-1772), kurią redagavo Diderot ir d'Alembert. Jai parengti talkino Voltaire, d'Holbach, Rousseau, Grimm ir kt. Jie istorijoje žinomi dar ir enciklopedistų vardu. „Didžiosios Enciklopedijos“ straipsniai, išskyrus teologiją buvo parašyti krikščionys priešinga dvasia.

Jei Aristotelis ir jo sekėjai

Prieš leidžiant pirmą bendrosios enciklopedijos laidą Lietuvoje taip pat buvo pavojus išsiskirti, bet jis apeitas, sutelkus įvairių pasauliečių intelektualines jėgas. Kaip pirmas bandymas, aišku, jis turėjo savo netobulumų.

Enciklopedija ir objektyvumas

Bet išleisti bendrąją enciklopediją, apimančią visas mokslo šakas bei visas žinių sritis, nėra lengvas darbas, nes gera enciklopedija tegali būti objektyvi. Žinoma, kai liečiami tikslieji mokslai, arba tik gryni faktai, didelių prieštaravimų negali būti, bet kai faktai aiškinami, ypač humanitarinių ir gamtos mokslų, tai gali pasireikšti didžiulis nuomonių skirtumas.

Enciklopedija nėra nei apologetika ar kontroversijų rinkinys. Bet ji negali būti ir skepticizmo ar abejotinių hipotezių atspindis. Enciklopedija yra pastovių mokslų žinių rinkinys, skirtas ilgiam laikui ir pritaikintas bendriesiems žmonių interesams Enciklopedijos dažnai neišeis, o ji greit pasen-

kalbomis, o kitos tautos turi geras enciklopedijas. Iš mažesnių tautų JAV tik lenkai teišdriso leisti lenkišką enciklopediją. Ar mūsų, palyginti mažos tautos ir išblaškytų žmonių noras turėti L. E. nėra perdrąsus užsimojimas? Gal ir drąsus, bet už tai juo labiau girtinas. Lietuvos Enciklopedija bus vienu atžvilgiu labai skirtinga nuo kitų. Nei vienoj kitoj enciklopedijoj visame pasaulyje nerastime to, kas bus lietuviškoji — tai lituanistika. Be to, ir daugelis kitų problemų, turinčių bent kokį ryšį su Lietuva, bus sprendžiama iš lietuviškojo požiūrio. O kaip daug faktų apie Lietuvą, yra iškraipyta arba nušviestų nepalankia lietuviams prasme kitų tautų literatūroje! Lietuvos Enciklopedija rodys ir mūsų intelektualinį potencialą ir išskirtiną šiose sąlygose ryžtingumą.

KĄ SOVIETAI CITUOJA IŠ VAIŽGANTO KŪRYBOS

1952 m. Vilniuje sovietinė valstybinė leidykla išleido „Brangioji tėvynė“ — savotišką antologiją, kurioje surinkti lietuvių rašytojų, menininkų, mokslininkų pasisakymai apie Lietuvą, jos gamtą ir grožį. Leidinys pailiustruotas ne tik lietuviškais gamtovaizdžiais, bet ir tarybinės Lietuvos „laikingu“ gyvenimu. Įdėta nuotraukų iš kolchozų, iš didžiųjų paradų.

Iš senųjų autorių jie atrinko tai, kas kalbėta apie krašto gamtos grožį arba apie žmonių vargą. Čia labai užkliūva Vaižgantas, kuris yra sukūręs nuostabiai gražių rytų Aukštaitijos gamtos vaizdų, kuris tikrai giliai jautė savo tėvynę. Bet ne tai rūpėjo šios knygos bolševikiniam redaktoriui. Jie nusitvėrė iš publicistikos kažkokią Vaižganto citatą, kurioje jis nupeikia senųjų laikų Ameriką. Iš visos Vaižganto kūrybos jie rado pacituoti tik šias eilutes iš „Ten gera, kur mūsų nėra“:

„Patys žinote ir kitiems namie pasakykite, kad trys ketvirčiai išeivių Amerikoje ne tik negali sukrauti pinigų skoloms pamokėti, namams palaikyti, žmonai su vaikais išmaitinti, bet per mėnesį nė vieno dolerio atidėti.“

„Oi sunku darbininkui Amerikoje būti mašinos vietoje! Oi, ne ten ieškome darbininkui rojus! Jei laimė pridera nuo pinigų, tai ne kokias „dolerines laimes“ Amerikoje, ir mes

jos tegalime labai atsargiai ieškoti.

„Šviesos ir kultūros Amerikoje mūsų neįgyja. Tai ne jiems, ne jiems. O praranda savo tautiškumą. Mokykla, gatvė, didumas visuomenių, aukštoji bažnyčios valdžia — visi rytu ryja mūsų broli.“

„Ir iš tolo giriamoji pilnos laisvės šalis, — ta Amerika —

ne toks jau žadėtas laimės kraštas, kad savo prasčiokus vardginius mielu noru siūstume jai ne ko kito, tai nors laisvės prisigerti ir „žmonėm“ tapti. Nedaug, nedaug ir laisve, kaip nedaug ir šviesa, tepasinaudoja mūsų išeivis!“ (74-75 psl.)

Tai, ką Vaižgantas rašė apie dvidešimtojo amžiaus pradžios Ameriką, bolševikai paikiša kaip atsiliepiamą apie šių dienų Amerikos gyvenimą.

KULTŪRINĖ KRONIKA

● V. Ramono „Kryžių“ vertimas pradėdamas jau rinkti. Į anglų kalbą išvertė Milton Stark. „Kryžius“ leidžia „Lietuvių Dienų“ leidykla.

● Amerikos Lietuvių Vardynas jau atspausdintas, įrištus ir siuntinėjamas užsisakiusiems. Knyga turi arti 300 psl. ir joje telpa per 1000 asmenų biografines žinias. Įvadą parašė prof. Dr. K. Pakštas, redagavo J. Kojelis ir J. Vitūnas, išleido A. F. Skyrius, „Lietuvių Dienų“ leidykla.

● Bronius Budriūnas, muzikas, kompozitorius, šiais metais mini 25 metų muzikochorvedžio - dirigento darbo sukaktį. Šiuo metu jis gyvena Los Angeles, Calif.

● V. Ciziūnas, pedagogas, parašė knygą „Tautinis auklėjimas šeimose.“ Išleido Lietuvių Išlaikyti Tarnyba Vokietijoje, spaudos darbus atliko „Tremties“ leidykla.

● Dr. A. Šapoka parašė naują „Lietuvos istoriją“, kuri netrukus bus išleista.

● Dr. Z. Ivinskis baigė istorinę studiją apie Mindaugą ir vysk. Merkeli Giedraitį.

● Prof. K. Pakštas yra išrinktas nariu Academic Internationale Libre des Sciences et des Lettres, Paris.

● J. Jankaus premijuota novelė „Velnio bala“ M. Mincevičius išvertė į italų kalbą ir rūpinasi jos išleidimu. 1951 m. Alexander Baldus išvertė tą pačią novelę į vokiečių kalbą ir ją išleido Pilger-Verlag Speyer su vertėjo gražiu baigiamuoju žodžiu.

● Rytų Europos vadovą leidžia vokiečiai. Jame apie Lietuvą rašo doc. M. Hellman. Netrukus išeis pirmasis tomas.

● Moterų leksikoną leidžia Šveicarijos enciklopedijos leidykla. Jam medžiagą apie Lietuvos moterų literatūrą ir veiklą paruošė prof. J. Eretas. Pirmasis tomas jau atspausdintas, antrasis pasirodys 1954 m. pavasarį.

ATEITIS RENKA SAVO LAUREATUS

Naujam, lapkričio mėn. numeryje „Ateitis“ skelbia, kad ji rinks šių metų savo laureatus. Kiekvienam „Ateities“ numeryje randame po vieną, kartais ir po dvi noveles ar apsakymėlius, nemažą poezijos pluoštą. Tai vis pačių jaunųjų parašyta, dažnai tai tik pirmieji bandymai, bet jie mieli ir žadantys, pačių skaitytojų vertinami.

„Ateities“ redakcija, norėdama dar labiau sumegsti ryšį tarp rašytojo ir skaitytojo, skelbia geriausios novelės ir geriausio eilėraščio, spausdinto 1953 m. „Ateities“ numeryje, rinkimus. Į konkursą remus neįeina mūsų didžiųjų rašytojų kūryba.

Šiuose rinkimuose dalyvauja visi „Ateities“ skaitytojai, — nesvarbu, ar prenumeratoriai, ar ne. Savo pasirinktą kandidatą vieną geriausios novelės autorį ir novelės pavadinimą, vieną geriausio eilėraščio pavadinimą ir jo autorį, parašo laiške ar atviruke ir siunčia „Ateities“ redakcijai. Laimėtojas — geriausios novelės ir geriausio eilėraščio autoriams

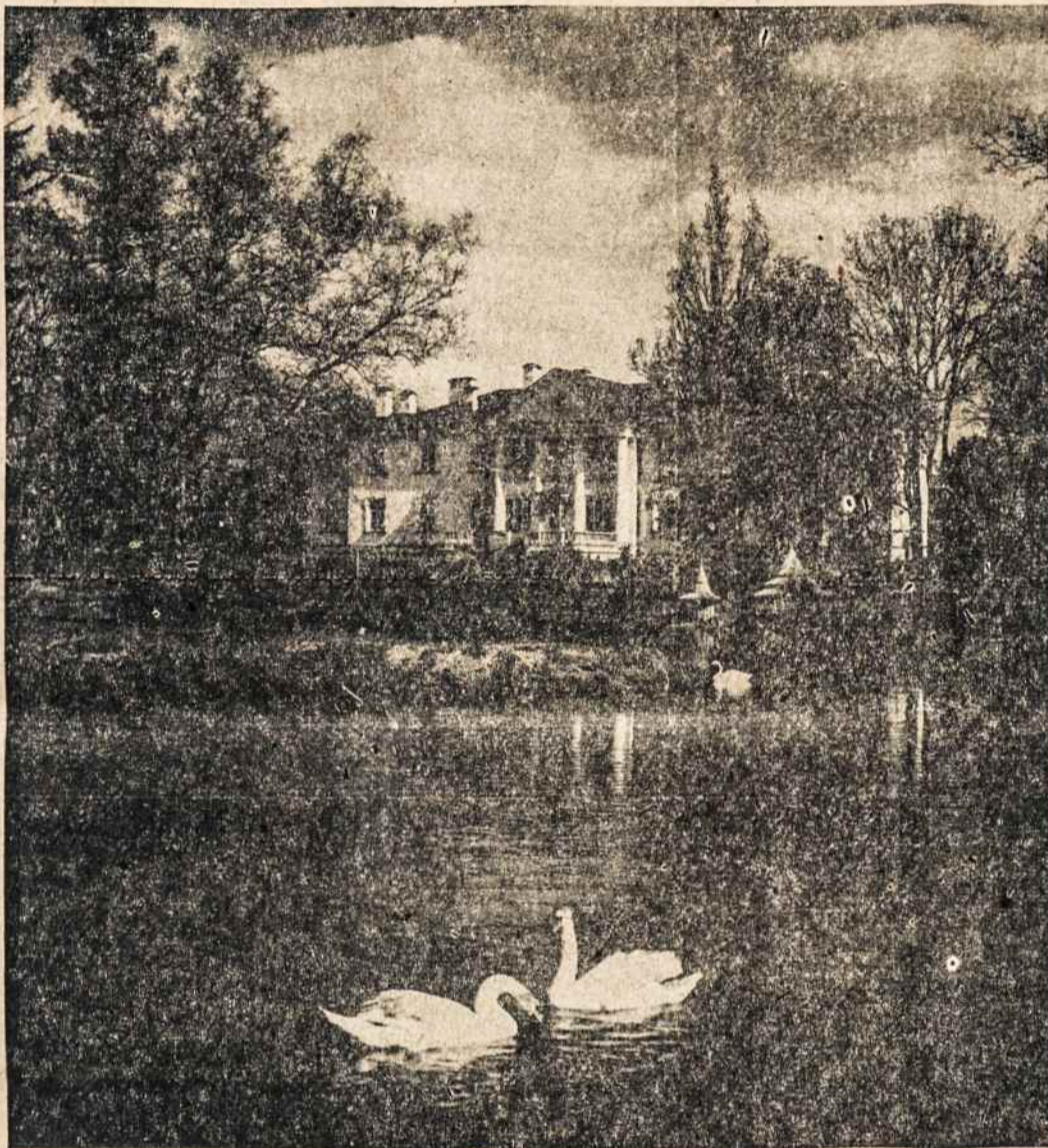
— skiriamos piniginės premijos — po 50 dol. kiekvienam. Savo išrinktus kandidatus reikia pasiųsti iki sausio 15 d. Konkursų rezultatai bus paskelbti „Ateities“ vasario numeryje.

ATSIUSTA PAMINETI

M. Springborn — Paskutinis prūsų sukilėlis Herkulus Mantas. Romanas iš didžiojo prūsų sukilimo prieš kryžiuočius. Antras leidimas. Išleido Nemunas, 197 psl.

Lietuvių Dienos — lapkričio mėn. nr. Turinyje randame įdomių pasikalbėjimų su Raymond Schmittlein, Prancūzijos parlamento nariu. St. Lušys pradeda atsiminimus apie Vilko atsiradimą ir jo darbų pradžią. Numeryje per 50 nuotraukų iš viso pasaulio lietuvių gyvenimo.

Ateitis — lapkričio mėn. numeris. Turinyje rašo T. V. Gidžiūnas, A. Sušinskas ir kiti. Pasikalbėjimas su prof. K. Pakštu. Nemaža jaunųjų kūrybos. Numeris gausiai iliustruotas.

Aukštoji Freda — Sodninkystės Mokykla, aprašoma L. Encikl. I tome, 433 psl.

centas Beauvais, prancūzas dominijonas (1190-1264). Jo veikalą „Bibliotheca Mundi“ arba „Speculum Maius“ (Didysis veidrodis) sudaro 80 knygų, suskirstytų į 4 dalis. Tik vienai jo daliai, kuri apima gamtos mokslus, yra panaudojęs 328 žydu, graikų arabų ir lotynų autorių.

Alfabetinę tvarką enciklopedijoje pirmasis bandė įvesti imperatoriaus Konstantino laikais Bizantijoje gyvenęs graikas Suidas, surinkęs žinių iš įvairių mokslų šakų, o naujais amžiais anglų filosofas Francisus Baconas rūpinęsis mokslų sistematizavimu.

Naujųjų laikų enciklopedija Suido ir Bacono pavyzdžiais

mokslo, ratą suko amžinų nesikeičiančių principų keliu, tai prancūzų racionalistai pasuko į pozitivizmą ir materializmą kryptimi. Tačiau ta enciklopedija rado didelį atgarsį visoje Europoje. Ji davė toną ir kryptį daugeliui kitų enciklopedijų, o katalikus privertė leisti savąsias enciklopedijas. Didesnės tautos net ir dabar turi dvejopas enciklopedijas, nors racionalistinei kryptčiai silpnėjant ir naujose enciklopedijų laidose vis daugiau atsivėlędijant į krikščioniškuosius principus, katalikų interesas leisti tik savąsias enciklopedijas yra sumažėjęs. Specialių enciklopedijų, apimančių vieną kurią nors mokslo šaką, turime visoje mokslo srityse.

ty, jeigu nebūtų laikomasi pastovių mokslo principų ir faktų.

Neabejojau, kad leidžiamoji Lietuvos Enciklopedija yra ant gero kelio ir kad jai pavyks išvengti net ir tą netikslumą, kurie buvo įsibrovę Lietuvoje išleistuose tomuose.

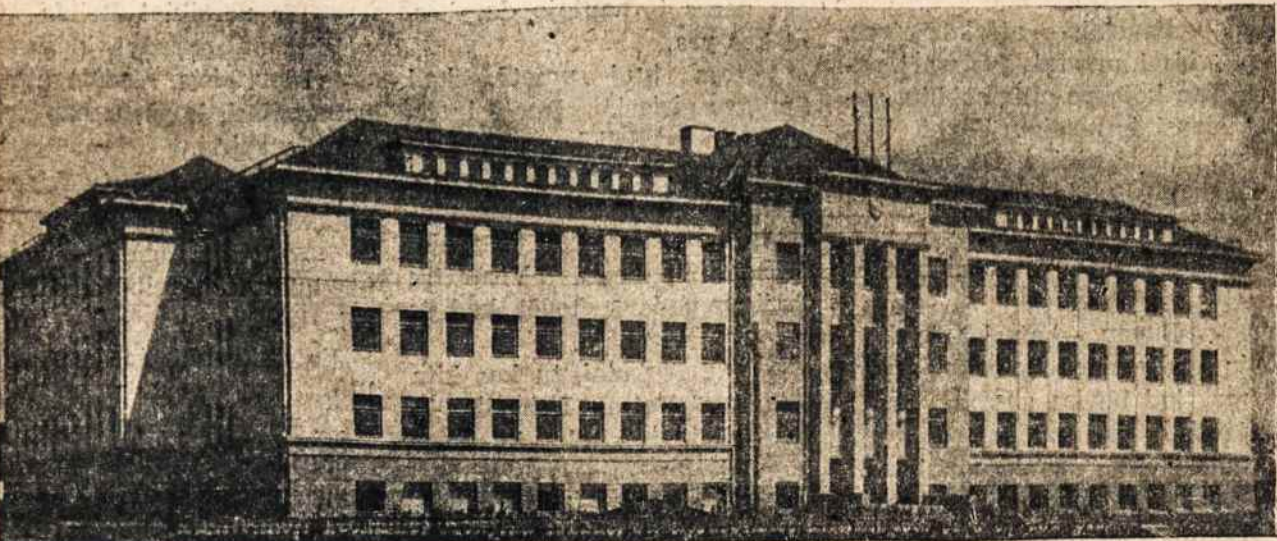
Amerikos lietuviai norėjo išleisti enciklopediją

Prieš keturiasdešimt metų, buvo užsimita Amerikoje išleisti lietuvišką enciklopediją. Olszewskio bankas ir knygynas Chicagoje ketino finansuoti, o K. Jurgelionis ją redaguoti. Olszewskio bankas subankrutavo, knygynas užsitarė ir lietuviškosios enciklopedijos leidimas nebuvo nei pradėtas.

Yra baiminamasi ir dabar, ar naujas enciklopedijos leidimas Juozas Kapočius pajėgs išstiegti tokį didelį darbą. Bet manau, kad šiuo klausimu galime būti optimistai. Iš kelių šimtų tūkstančių Amerikos lietuvių turėtų atsirasti bent 10,000, kurie norėtų turėti lietuvišką enciklopediją.

Ar L. E. mums reikalinga?

Buvo abejojančių, ar iš viso yra reikalinga JAV lietuviškoji enciklopedija? Daugelis lietuvių gali naudotis svetimomis

Aukštesnioji Technikos Mokykla Kaune. Ją aprašo Liet. Enciklopedijos I t., 434 psl.

BALYS RIMGAILAITIS

Giliam dangui

Tą rytmetį,
Kai Viešpats tarė erdvei ir laikams
„Tegul esie“,
Iš jų išnirė žemės dulkė.
Ir buvo ji patvinsu laimė.
Laukai, dangus ir akys įniko rinktis sau varšų:
Liepsningai blaškės aguonėlės,
Grobstės dobilai, čiobreliai;
I sunkų aukšą pasidavė pienės, kūdrys vilkadalgiai;
Arimų smėlyj rado grožį lieknos smilgos.
Bet mūsų lino žiedas — — —
Buvo nuostabiai taiklus, —
Iškart patiko jam rami dangaus gelmė:
Dienom ten brydojo ir maudės saulė,
Pakilę vartėsi laisvi balandžiai;
Naktim ten rinkosi žvaigždynų šeimos.

Ir šiandien ten,
Kai mums prie Nemuno dar vis negrįžta rudeniai prinokę,
Ten susitinka mūsų akys,
Močiute, tavo ir brolio Lino — — —

Užsakymus ir pinigus siųsti:
Spaudos B-vė „Ziburiai“,
941 Dundas St. West,
Toronto, Ont., Canada

KRAZIŲ SKERDYNĖS

Kazokai durtuvais badė

2. Prieš rusų pasikesinimus atkakliai kovojo to meto lietuviški laikraščiai, ypač "Lietuvos ir Žemaičių Apžvalga", kurią iš prūsų slaptai gabeno knygnešiai ir sklaidė po visą kraštą.

Laikraščiai vajzdžiai nupasakodavo rusų valdžios užmačius. Jie kvietė ginti Kražių vienuolyną ir bažnyčią:

"Apskelbiu jums, Lietuveli ir Zemaiczei, idant iš laiko žinodami, galėtumite pasisaugoti. Susirinkite į tą vietą iš visų Lietuvos kampų ir užkampių ir laukite tai valandai ateinant, o atbrzdėjęs maskoliams stovėkite tvirtai, iš savo kunų padarykite sieną, par kurią bedievei negalėtų įsilaužti, o jei reiktų galvą padėti, tai už tikėjimą, už bažnyčią ir tėvynę, ar begali būti geresnis smertis už ką?"

Ilgai ėjo derybos, kad vienuolyno bažnyčią padarytų parapijos bažnyčia, nes parapijos buvo medinė ir supuvusi. Bet viskas nuėjo niekais. Tada kražiečiai, pajutę vienuolyno bažnyčios uždarymą, sukilo ant kojų. Rašė prašymus net pačiam carui, bet viskas velniui.

1893 m. rudenį žmonės bažnyčią pradėjo saugoti dieną ir naktį, kad maskoliai jos nenugriautų. Valdžios įsakymu kunigai slapta bandė išnešti iš bažnyčios švenčiausiąjį, tačiau žemaičių budri akis greit pastebėjo. Tada policija prašė geruoju, bet žemaičiai atsakė:

• **Ateitiūninkų Federacijos** rengiamas piniginis vajus vyksta pilnu tempu. Vajuje dalyvauja visos trys sąjungos: sendraugių, studentų ir moksleivių. Jau nemaža dalis sugrąžino laimėjimo knygelėlių šaknelės. Pasisekus vajui, bus plečiama visų sąjungų veikla ir didelė dalis pajamų skiriama kitą metų rengiamam Federacijos kongresui ir jaunių stovykloms.

Benvenutas Ramanauskas

— Mes jus į bažnyčią neleisime, užpečėtyti neduosime!

Kai žemaičių minios bažnyčioje ir šventoriuje meldėsi dieną ir naktį, iš Kauno atvyko pats gubernatorius Kligenbergas (vokiečių kilmės). Su juo ir gausūs žandarų būriai.

Taip lapkričio 21 d. Raitoji žandarmerija apsupo šventorių ir sužvangino kalavijais.

Lapkričio 21 d. vakare prasidėjusios grumtynės su žandais, kazokais buvo tikra kova. Žemaičiai kibo kas kuo turėjo. Mėtė akmenimis, net pačiam gubernatoriui pataikė į kepurę, lauzė tvorą, suolus, čiupo šakes ir gynėsi. Kazokai kapojo bizūnais, kardais, raiti vaikė žmones, o varpai, ne tik Kražiuose, bet ir apylinkėse skambino. Kaip senose kovose ugnis nuo kuorų sušaukdavo gynėjus, taip anuo metu varpai kvietė gelbėti Kražių bažnyčią.

Vienas šviesus žemaitis, ištyręs tas baisias Kražių skerdynes, pranešė Amerikai:

— Kazokai, — jis rašė, — atėjo į Kražius, pristatė aplinkui miestelį sargybos, dabodami, kad niekas negalėtų įsibėgti. Tada kazokiškas viršininkas su nuogu kardu, subaudęs arklį, raitas į joje ir užklausė gubernatoriaus, ką ans lieps padaryti?

Gubernatorius valandėlę pamislįjęs, atsakė: "Tšvaikytk tą gaują!" Viršininkas išjojo į šventorių, o po menkos valandos sugrįžo į bažnyčią draugystėje ketų ir apie 50 pėčių kazokų, kurie pradėjo žmones tremti arkliais, mušti nagaikomis ir kardais. Patsai kazokų viršininkas mušė žmones per galvą paplokščiu kardu.

Bažnyčioje kilo didis sumišimas, davėsi girdėti šauksmai ir kilksmai, o žmonės ryždamiesi išbėgti iš bažnyčios spaudė ir mindžiojo vienas kitą...

Tuo tarpu lauke Kražių pristovas Hoffmanas sulaukęs į

pagalbą kazokus, drąsiai dabartės zovada arklus ant einančių iš bažnyčios žmonių leidu, durtuvais juos badė, kardais kapojo...

Baisumo tos regyklos negalima aprašyti: nuozmus šauksmas kazokų sumišo su riksmu vyrų, klyksmu moterų, verksmu vaikų ir vaičiojimu pažeistųjų... O tai kazokiškai audrai praėjus, gulėjo žmonės ant žemės, kaip javų pėdai ant lauko. Šventoriuje, ulyčiose, kieme klostoriaus ir pačiame klostoriuje, tviksojo klonis kraujo, kurio įšalusi žemė sugerti negalėjo...

Laikė tos tironiškos žmogžudystės daugumas žmonių šalonėdami ištrukti bėgo per upę Kražantę, kurios plonas ledas truko ir bėgantieji pradėjo skęsti... Tarp kurių buvo Uršulė Gaičienė nuo Vaiguvo ir Veronika Mečeskienė.

Skerdynės traukėsi iki dešimtai valandai ryto. Ties bažnyčia ir ant gatvių, apert srovių krauju, buvo regimi daugelyje vietų gulinti sukruvinti žmonės...

"Tik po visų skerdynių, dabar atėjo kun. Mažeika ir išnešė švenčiausią iš išniekintos bažnyčios. Kelios sukruvintos moteriškės lydėjo procesijos kunigą pernešant švenčiausią. Ir jos pakelyje žandarų buvo suimtos ir pasodintos šaltjono. Ten jau buvo suimta keleta šimtų vyrų ir moterų, jų tarpe ir sužeistų..."

Rykštės, tarymai, teismai Ir čia dar negana! Sekančią dieną atvyko gubernatorius. Vėl prasidėjo nauja egzekucija. Vyrų, išvilkti nuogi, pradėjo nagaikomis plakti. Plakė taip pat ir moteris. Kazokai kirtu, o gubernatorių kirėčius skaltė. Ir taip be atvangos iš eilės visus daužė. Vienas iš mušamųjų pasisakė, jog esąs bajoras, tad gubernatorių liepė anam da kelius bizūnus už bajorystę įkirsti.

Tik sekantį dieną anie

žiaurieji skerdikai užbaigė savo nežmonišką pasielgimą. Už tai kazokams buvo suteikta pilna laisvė sauvai liauti po Kražių apylinkes... Tris dienas ir naktis, plėšikaudami, girtuokliaudami ir niekindami moteris...

Altoriai, statulos, vargonai bei kiti liturginiai rakandai buvo sudaužyti ir sugadinti. Pats gubernatorius, sėdėdamas bažnyčioje, gerėjosi rusų barbarizmu...

Tai įvyko 1893 m. lapkričio 21-22 dienomis. Viskam nutilus, gubernatorių su prokuratorium vedė tardymą. Apie šimtą buvo sužeista... Jų būta ir iš kaimyninių Kražių parapijų. Vietoje užmušta — 10.

Teismas įvyko tik po metų Vilniuje. Rusų visuomenės pasipiktinimas buvo toks didelis, jog net advokatai atsakė kaltintamuosius ginti. Bet vis dėlto advokatai įrodinėjo, kad kražiečiai buvo nekalti. Teismas jiems paskyrė mažas bausmes. Caras dar jas dovanavo, tik 4 vyram prirėžė kalėti vienerius metus.

Žinia greitai pasiekė ir Amerikos lietuvius.

Pirmiausia alermuojančios žinios pasklido po amerikiečių spaudą. Plymouth pirmiausia pasiekė žinią ir ten už nukankintas kražiečių vėles buvo atlaikytos pamaldos. Paskui — Mt. Carmel, Pa., Hazleton, Chicago, Spring Valley, Philadelphia, Du Bois ir kitur. Kai kuriose didelėse lietuvių kolonijose tos gedulingos pamaldos, minėjimai bei mitingai buvo atlikti su didžiausiomis iškilėmis, juos sujungė su masinėmis demonstracijomis bei protestu prieš rusų valdžią. Ypač gražiusiai pasirodė Wilkes-Barre, Pa.

Žemaičių pasipriešinimas, jų aukos ir kraujas nebuvo veltui pralieti. Tai buvo pavyzdys visiems, gražus pavyzdys. Jis dar labiau sujungė visą tautą, dar labiau skatino siekti didžiojo tikslo — laisvės. (Kitame numeryje bus pasikalbėjimas su vienu iš Kražių skerdynių dalyviu, jau seniau atvykusiu į JAV.)

Mergaitės meldžiasi prie Fatimos statulos Putnam, Conn.

MARIJOS METUS PRADEDANT

Visus žavi ir traukia grožis, o iš visų Dievo kūrinijų pats gražiausias yra Jo Motina — Nekaltai Pradėtoji Marija. Juk ji davė mums Dievą-Žmogų.

Kitamet sueina 100 metų kaip Katalikų Bažnyčia paskelbė Nekalto Pradėjimo dogmą. Šv. Tėvas norėdamas, kad šios dogmos jubiliejus būtų tinkamai paminėtas, paskelbė Marijos metus, kurie prasideda š.m. gruodžio 8 dieną. Nekalto Pradėjimo seserys, rūpindamosios šiuos metus ypatingai atžymėti, rengiasi juos pradėti malda — novena į Nekaltai Pradėtąją M. Mariją. Per noveną seserys prašys Marijos užtarimo visuose šių dienų žmonių varguose, ypač maldaus jos globos už geležinės uždangos kenčiantiems sa-

vo tautiečiams bei tyliąjį Bažnyčiai. Taip pat bus meldžiamasi už Amerikos gerovę, prašant Dievą apsaugoti ją nuo bedieviškojo komunizmo. Nebus pamiršti rūpesčiai ir kentėjimai bei intencijos atskiro žmogaus, kuris tik panorės įsijungti į šią noveną.

Tat kviečiame kiekvieną pradėti Marijos metus šia novena. Bendra malda yra galinga ir mums rūpimuose reikaluose atnės suraminima, šviesą, malonę... O svarbiausia Marijos metais duosime Marijai dovaną, nes vykdysime jos didžiausią troškimą — melstis ir aukotis, kad pasaulis Dievui būtų laimėtas.

Nek. Pr. Švč. M. Marijos Putnam, Conn.

Seserys

NENAUDINGOS ŽINIOS

Vokiečių karo belaisviai

Bonnos vyriausybė neseniai kreipėsi diplomatinio keliu į JAV vyriausybę reikalaujama, kad būtų sugrąžinta 50.000 vokiečių karių, kuriuos amerikiečiai paėmė į belaisvius ir jų likimas ligi šiandien nežinomas.

— Kas per pasaka? — gal paklausi.

Taip, vokiečiai tikrai reikalauja 50.000 savo karių, kurie dingo 1945 metų pavasarį, kai Vokietija buvo užimta amerikiečių. Ši reikalaujama "armija" buvo švininiai kareiviuokai ir laikomi Hersbruko mūzėje. Tai didžiulė kolekcija, kuri miniatūroje reprezentavo vokiečių kariuomenę visų laikų ir visų ginklo rūšių su visomis uniformų smulkmenomis.

Trys amerikiečiai karininkai suėmė tą "nugalimą" armiją" ir išsiuntė nežinoma kryptimi. Vokiečiai, ligi šiol neradę savo kolekcijos kitu keliu, kreipėsi į Washingtoną, prašydami vyriausybę tarpininkauti

Neįprastas bandymas

Nedideliame Coventry miesto dirbo 150 vedusių vyrų, miesto majoras su savininku susitarė įvesti keistą tvarką. Visuose kambariuose įtaisė garsiakalbius ir kasryt, prieš pradėdamas darbą, darbininkams kalbama tema, kaip su žmona

laimingai gyventi. Pirmąsias kalbas pasakė pats majoras Weston, nes turįs 36 metus laimingo vedybinio gyvenimo patirtį. Coventrio vyrai mokomi su žmonomis būti kantrūs, nesiginčyti, minėti vedybų sukaktį, pirkti žmonoms dovanų. Šūkis, kuriuo pradama ir užbaigiama kiekviena konferencija, yra toks: "Ar negalėjai šįryt; eidamas darban, būti mandagesnis savo žmonai?"

Vestų našlė su sąlyga

Nashvilles miesto laikraštis paskelbė šitokį vedybinį skelbimą: "Sveriu 144 svarus, esu mėlynų akių, baltplaukis ir sutinku vesti bet kokio amžiaus našlę su sąlyga, kad ji sutiktų mane išlaikyti, kol aš baigsiu mokslus, ir turėtų gerą pažintį su valstybės gubernatorium." Pirmosios našlės sužinojo, kad būsimasis sužadėtinis sėdi kalėjime 5 metams už įvairias vagystes.

• **Šveicarijoje** Luzanos, Zėnevoš ir Freiburgo vyskupas Fr. Charriere paskelbė Freiburgo dienraštyje "La Liberté" atsisaukimą, prašydamas atsiųsti jam visą atskirų asmenų ar institucijų turimą medžiagą apie arkiv. J. Matulaičio, gyvenusį Freiburge 1899-1902 ir 1911-1914 m. Atsišaukimas įdėtas ryšium su Vatikane užvestąją byla paskelbti arkivyskupą palaimintuoju.

IŠ VISUR

• **Romoje** pradėta arkiv. J. Matulaičio beatifikacijos byla. Spalio 31 d. Romos vikariato didžiojo tribunolo salėje įvyko pirmasis arkiv. Jurgio Matulaičio beatifikacijos bylos iškilmingas posėdis. Dalyvavo Romos kardinolo Miaros vaduotojas arkiv. Traglia, tėvai marijonai, šv. Kazimiero kolegijos vadovybė ir Italijos krašto bei Romos Liet. Bendruomenės pirmininkai. Bylos postulatorius yra kun. T. Rėklaitis, MIC, kuris po iškilmingos teisėjų ir savo prieraikos įteikė tribunolui daį arkiv. J. Matulaičio raštų, kuriuos tribunolas turi iširti. Apie bylos pradžią plačiai aprašė dienraščiai "L'Osseřvatore Romano" ir "Il Quotidiano", duodami biografinių ir arkiv. Matulaičio veiklos žinių.

• **Škotijos**, Glasgowo, lietuvių dalyvavo ukrainiečių suurostoje šventėje spalio 18 d. Kartu buvo pamaldose prie Nežinomojo Kareivio kapo, kur Lietuvos garbės konsulas Glasgowe Alexander McGregor pasakė kalbą. Taip pat lietuvių su šv. Cecilijos choru dalyvavo ir vakaro koncerte, padainavo 6 dainas.

• **Kan. M. Vaitkus** laišku dėkoja "Darbininkui" už jo 70 m. sukaktuvių paminėjimą. "Aš pasistengsiu dar šiek tiek darbais pateisinti Jūsų įvertinimą", — baigia jis laišką redakcijai.

• **Dr. K. Valiūnas**, prekybininkas, kuris dabar prekybos reikalais lankosi Europoje, gruodžio pradžioje vėl grįžta į New Yorką.

• **"Tėviškės žiburiai"** visiems savo 1954 m. prenumeratoriams išleidžia priedą Aloyzo Barono romaną "Užgesęs sniegas". Knyga jau spausdinama, pasirodys dar šių metų pabaigoje ir turės apie 300 puslapių.

• **Kolumbijoje**, kaip skelbia "Kolumbijos lietuvių žinios", Medeline dingo be žinios mėsinės savininkas lietuvis Beniušis. Paliko žmoną ir kolegiją lankančią jaunutę dukrą. Policija įvykį tiria, bet ligi šiol nesusektū dingimo pėdsakai.

• **Tremtinėms moterims** rekollekcijos įvyks Nekalto Pradėjimo Vienuolyne, Putnam, Conn. š.m. lapkričio 27, 28 ir 29 dieną, pirmąjį advento savaitgalį. Puiki proga gerai pasirošti Kalėdoms. Rekollekcijos ves kun. Stasys Yla. Rekollekcijos prasidės penktadienį, vakare 8:00 val. ir baigsis sekmadienį 4:00 val. p.p. Atlyginimas tik \$7.00. Kviečiamos visos lietuviškos katalikės. Apie savo atvykimą maloniai prašome pranešti iki lapkričio 24 šiuo adresu: Rev. Sister Superior, Immaculate Conception Convent, RFD 2, Putnam, Conn. Tel. 8-5828.

AIDAI

• **AIDAI** — mokslo, literatūros, meno ir visuomeninio gyvenimo mėnesinis iliustruotas žurnalas.

• **AIDAI** sau tikslu pasirinko: kelti krikščionišką kultūrą kovoje su komunizmu grėsme, gelbėti lietuvių smarkaus nutautėjimo audrose, judinti kūrybingas lietuvių pajėgas į darbą, kultūros ryšiais jungti lietuviškąją inteligentiją.

• **AIDŲ** per metus išeina 10 numerių, kiekvienas 48 puslapių. Jie prilygsta gražiai lietuviškai knygai.

• **AIDAI** metams kaštuoja tik 6 dol.

• **AIDUS** redaguoja A. Vaičiulaitis. Redakcijos nariai: T. L. Andrickus, J. Girnius, A. Nyka-Nyliūnas.

Naujas numeris

Lapkričio numeryje rašo: P. Maldeikis, Mykolas Vaitkus, Antanas Tulys, Venancijus Ališas, L. Dambra, Balys Rukša, Zenonas Ivinskis, A. Vaičiulaitis, Pr. Gaidamavičius, Aug. Raginis, Dr. Vl. Viliamas, V. Vaitiekūnas, Antanas Musteikis, Marija Gimbutienė, Kun. Kazys Mazutis, M. Gendrutis ir kiti.

Numeris iliustruotas lietuvių dailininkų kūrinių paveikslais. Čia matome naujausio Aidų viršelio iliustraciją — A. Vitkauskaitės-Merkel — Trijulė.

A D R E S A S:

Redakcijos: Antanas Vaičiulaitis, 85-64 144 St., Jamaica 35, N. Y.

Administracijos: 680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y.

MARIJOS METUS PRADEKIME NOVENA-MALDA 1

NEKALTAI PRADĖTAJĄ

Novena prasidės lapkričio 29 ir baigsis gruodžio 8 d.
NEKALTO PRASIDĖJIMO VIENUOLYNE
PUTNAM, CONN.

Per Noveną bus prašoma Nekaltai Pradėtosios Marijos užtarimo visuose šių dienų žmonių varguose, kenčiantiems už geležinės uždangos, asmeniškoms žmonių atsiųstom intencijoms.

Norėdami įsijungti į šią Noveną siųskime savo intencijas šiuo adresu:
Immaculate Conception Convent, R. F. D. 2, Putnam, Conn.

Novenos dalyviais tampa visi, kurie atsiunčia savo intencijas ir visi Kongregacijos geradariai.

Statoma nauja bažnyčia

KEARNY, N. J.

Prieš vienerius metus, spalio mėn. 26 d. iškilmingai buvo paskelbta, kad Sopulingajai Dievo Motinai statoma nauja bažnyčia. Tam pasiryžimui įvykdyti skelbiamas vėjus ir kviečiami visi bendron talkon. Tuo keliu jau toli nueita. Šio įvykio metinių proga norima trumpai apžvelgti šios parapijos praeitį ir jos pasiekimus.

Parapijos pradžia

Parapijos pradžia reikia laikyti 1914 m. Tais metais Kearny jau buvo 372 lietuviai, o Harrisone — 655. Šie du miesteliai yra suaugę į vieną. Todėl abiejų miestelių lietuviai ir įkuria vieną lietuvišką parapiją, pasirinkdami Sopulingosios Dievo Motinos vardą.

Kelias metus vargstama be savo nuosavos bažnyčios, o 1916 metais Harrisone pastatoma nedidelė bažnytelė, kuri ir šiandien parapijai tebetar nauja.

Miesteliam augant didėjo ir parapija. Dabar ji turi daugiau kaip 500 šeimų.

Parapijos pajėgumas ir vadovybė

Kitais metais Sopulingosios Dievo Motinos parapija švęs savo 40 metų gyvavimo sukaktį. Per tą laiką ji yra atlikusi

kuopa. Visos šios organizacijos savo darbais remia parapiją ir daro ją vieningą ir drausmingą.

Nuo 1931 metų parapijai vadovauja klebonas kun. L. Voicekauskas. Jo laikais ši parapija išaugo į stiprų katalikišką lietuvišką vienetą. Dauguma aukščiau paminėtų organizacijų jo iniciatyva buvo įsteigtos. Kleb. kun. L. Voicekauskas jau daugiau 20 metų aukojasi šiai parapijai. Ypač dabar jo rūpesčiai dideli, kai parapija stovi prieš naujus didelius uždavinius.

Kleb. kun. L. Voicekauskui padeda ir didelę dalį parapijos rūpesčių neša vikaras kun. D. Pocius. Jis dar eina ir Naujos Bažnyčios Statymo Fondo direktoriaus pareigas.

Svajonė virsta tikrove

Jau prieš dvidešimt metų buvo kilęs sumanymas pastatyti didesnę bažnyčią. Esamoji bažnytelė, kuri buvo pastatyta paskubomis, jau tada buvo perankšta. Bet pradėti statyti naują bažnyčią buvo neįmanoma. Tai buvo tik svajonė, nes reikėjo pirma likviduoti turėtas skolas, kurios

metus sutrukdė, ir tik 1952 m. spalio mėn. 26 d. iškilmingai buvo paskelbta, kad Kearny-Harrison lietuviai statosi naują bažnyčią.

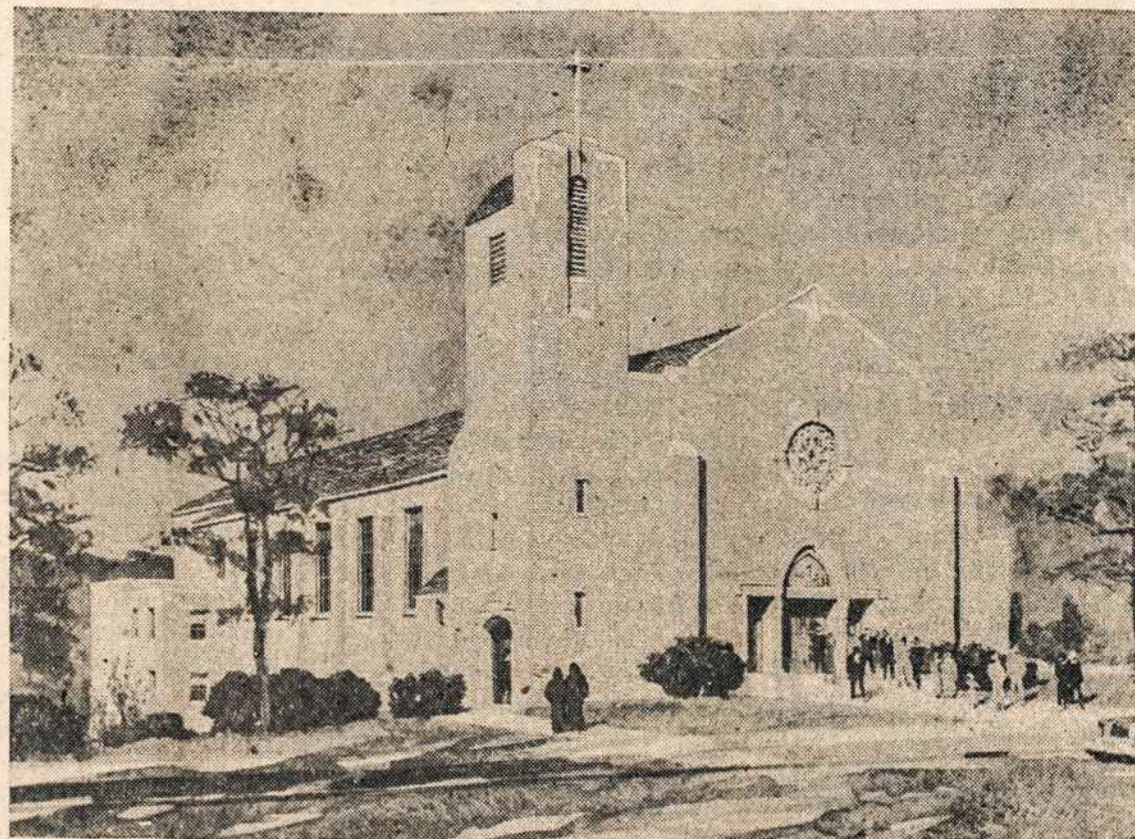
Naujos bažnyčios statymo fondas

Paskelbus vąj naujai bažnyčiai statyti, kleb. kun. L. Voicekauskas nebeapjėgė vienas visų reikalų atlikti. Reikėjo pagalbos. Sudarytas Naujos Bažnyčios Statymo Fondo Komitetas. Į komitetą įėjo pačios stipriausios parapijos jėgos: organizacijų pirmininkai ir veiklesnieji asmenys. Komiteto pirmininku pakviečiamas žinomas Kearny lietuvių visuomenės veikėjas Petras Velevas.

Komitetui uždėdami svarbūs uždaviniai. Vienas pagrindinių rūpesčių — sukelti lėšų naujai bažnyčiai statyti. Tam tikslui buvo numatyti šie pagrindiniai keliai pinigams rinkti:

1. Gera valia apdėti parapičius tam tikrais mokesčiais: \$300 nuo šeimos ir \$150 nuo dirbančiojo šeimos nario.
2. Ruošti įvairius parengimus Fondo naudai ir
3. Visas vietines organizacijas kviešti naujos bažnyčios statymo talkon.

Šiuo keliu einant, per me-

Naujosios bažnyčios projektas

Ateities fondo uždaviniai

Jau buvo minėta, kad Bažnyčios Statymo Fondas pusę pinigų bažnyčiai pasistatyti jau yra sukėlęs, o kita pusė dar reikia surasti. Tikėtis šiandien apčiuopiamos paramos iš kitur, maža viltis. Reikia patiemis truputėlį susispausti, atsisakant nuo mažos dalelės žemiškų gėrybių. Kaip šiemet, taip ir kitais metais manoma gauti nemažesnės paramos iš parapičių. Kai kurie, labiau pasiturį, gal išeis su didesne auka; kiti, kurie jau savo pasidėjimus įvykdė, tęs toliau ligi šiol mokėtus mokesčius. Jau kai kas taip praktikuoja. Gi tie, kurie pilnų \$300 nepasidėjo, tikimasi padidins savo pažadus.

Taip pat turima viltis, kad atsiras parapičių, kurie pinigų, vietoje indėlių į banką, paskolos pavidale padės į Bažnyčios Statymo Fondą. Kiekvieni pareikalavimu tokiems geradariams kreditoriams pinigai bus grąžinti.

Įvairių parengimų tinklą taip pat norima praplėsti.

Bus bandoma kreiptis ir į esančias šiose ribose pramonės įstaigas bei atskirus biznierių. Tam reikalui jau sudaryta komisija. Ji nustatys šioms reikalams darbų planą.

Taip pat tikimasi paramos

Los Angeles

Am. Let. Kongrese Los Angeles lietuviams atstovaus Ch. Lukšis, Alto vietos skyr. pirmininkas, ir V. Bakūnas.

Rašytojas Jurgis Glianda jau persikėlė iš Detroito, Mich., ir įsikūrė Los Angeles mieste.

Prof. V. Motiekaitis, smuikininkas, prieš kiek laiko atsikėlęs iš Detroito, Mich., pirmą kartą pasirodė Los Angeles lietuviams Kristaus Karaliaus šventė minėjime, atlikdamas smuiku keletą dalykų. Planiniu palydėjo jo sūnus A. Motiekaitis, violenčelistas, kurį laiką grojęs Buffalo, N. Y., simfoniniame orkestre.

Šv. Kazimiero liet. parapijos choras lapkričio 22 d. parapijos salėje rengia koncertą. Programą išpildys mišrus ir vyrų choras, vad. muziko Br. Budriūno, taip pat pirmą kartą pasirodys Br. Budriūno vyrų kvartetas ne iš Detroito, bet iš Los Angeles. Pasirodys ir solistė France Korsak.

ALB Los Angeles skyrus advento metu rengia literatūros vakarą.

Vasario 16-tąją ruošiamasi iškilmingiau paminėti. Minėjimas įvyks vasario 13 su mešine programa Patriotic salėje, gi vasario 14 d. Abasadoro viešbutyje — pokylis. Tikimasi, kad pokylyje dalyvaus miesto burmistras N. Poulson ir valstybės gubernatorius G. Knight. K. A.

iš lietuvių, gyvenančių už parapijos ribų.

Kitais metais norima surinkti nemažiau, kaip \$100,000, o surinkti būtina reikia, nes bažnyčios statymas jau nebe projekte, bet vykdyje. Dabar jau nuo mūsų pačių pareina šio klausimo teigiamas ar neigiamas išsprendimas.

Fondo organizacija ir geriausias jėgos

Fondo Komitetą sudaro apie 70 žmonių. Komiteto reikalavimai tvarkyti yra išrinkta valdyba. Komitetas suskirstytas sekcijomis. Kiekvienai sekcijai vadovauja vienas valdybos narių.

Susirinkimuose sprendžiami įvairūs Fondo reikalai ir daromi nutarimai. Šie nutarimai skelbiami parapijos laikraštyje, o kas yra svarbesnio —

amerikoniškuose ir lietuviškuose laikraščiuose.

Šia proga norima paminėti labiausiai darbo įdedančius komiteto narius, būtent: kun. kleb. L. Voicekauską, fondo direktorių kun. D. Pocių, fondo pirm. M. Velevą ir narius. E. Leonora Grabowski, Alicija Smigeliskis, Valter Serafinas, Irena Belza, Ona Yankauskas, A. Giza, adv. A. Valvest, adv. Ch. Paulių. Jų darbai bus įrašyti šios bažnyčios istorijoje.

Taip pat daug darbo įdeda ir eiliniai komiteto nariai. Dėl jų gausumo, neįmanoma jų visų čia išvardinti. Bet ir jiems dideli nuopelnai tenka.

Taip, kraudami kiekvienas po šapelį, matome, kad tas amžinos šviesos židinys vis didėja ir neužilgo nušvins Kearny - Harrison lietuvių parapijai.

Ką svarstys lietuviai studentai studijų dienoje Cleveland, Ohio

P. GANVYTAS

Per paskutinius 2-3 metus lietuviškoji studentija yra nužengusi nemažą kelią. Įvairių pažūrų akademikams vieninagai dirbant, pasiekta gražių rezultatų. Lapkričio 27-29 d.d. Clevelande pirmą kartą įvyksta studijų dienos. Ten akademiniis jaunimas bandys spręsti uždavinius, kuriuos kelia jiems dabartis.

Studijų dienos išvijos jaunimui nėra naujiena. Studentai ateitininkai jau porą kartų buvo jas surengę. Tačiau pirmą kartą studijų dienos rengiamos visiems lietuviams studentams. I jas kviečiami visi, kuriems rūpi lietuviškumas ir akademinės mūsų problemos.

Technišką darbą atlieka Clevelando studentai, vadovaujami kol. P. Jogos. Programą paruošė Centro Valdyba. Paskaitoms numatyti ir vyresnės kartos atstovai. Gal tai padės labiau suartėti abiem pusėm. Iš jaunesniųjų paskaitininkų stud. A. Sužiedėlis pažvelgęs į šių dienų studentą iš psicholo-

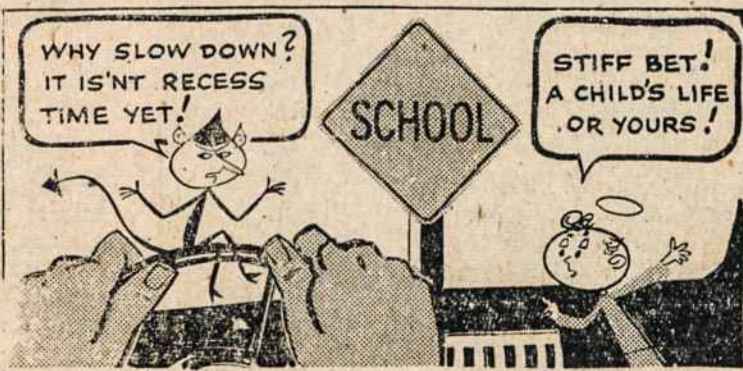
ginio taško. Sociologinį atžvilgį nagrinės stud. V. Kavolis. Kultūrinę veiklą nušvies studentai K. Ostrauskas ir Mačiuka. Mūsų darbus politinėje srityje iškels debatai. Trumpai suglaudus: programa įdomi, įvairi, turininga. Reikia tikėtis, kad dalyviai atsiveš gerą nuotaiką našiam darbiui. Kartu tai bus pirmas bandymas įvertinti šių dienų lietuvių studentų intelektualinį lygį.

Kiekvieno lietuvių studento pareiga būtų be jokių svyravimų Padėkos dienos savaitgalį vykti į Clevelandą ir savo mintimis pasinerti lietuviškos studentijos idėjų pasaulyje. Tik gausus dalyvių skaičius užtikrins studijų dienų pasisekimą.

HARTFORD, CONN.

Padėkos dienoje, lapkr. 26 9 val. ryte, švč. Trejybės bažnyčioje bus metinės šv. Jono Evg. draugijos šv. Mišios už gyvus ir mirusius narius. Visų yra pareiga dalyvauti.

Report.

YOU CAN BET YOUR LIFE - SAFETY PAYS!

Traffic accidents kill more children than any disease. That's why school signs are put up Every time you disobey one, you're gambling more than you can pay - if you happen to lose!

BE CAREFUL - the life you save may be your own!

Naujosios bažnyčios statymo komitetas. Sėdi iš kairės į dešinę: A. Giza, Alicija Smigeliskis, Petras Velevas, kun. D. Pocius, kleb. kun. L. Voicekauskas, Wm. Grinevičius, Eleonora Grabowski. Stovi iš kairės į dešinę: J. Mėlynis, Irena Belza, Walter Serafin, Ona Yankauskas ir K. Barzdukas.

didelių ir reikšmingų darbų. Visa tai, kas šios parapijos yra nuveikta, neįmanoma čia nusakyti. Tai paliekama istorijai.

Parapija nors ir nedidelė, bet gerai organizuota. Vieningumas ir darbštumas šios parapijos pagrindinės savybės. Čia veikia stiprios ir narių skaičiumi gausingos bažnytinės ir visuomeninės organizacijos. Kaip vieną stipriausiųjų reikia paminėti Šventojo Vardo Draugiją, toliau — Sopulingosios Dievo Motinos Draugija, vyr. Sodaliatės, šv. Onos Draugija, jaun. Sodaliatės, Maldos Apaštalystė, tretininkės, parapijos bažnytinis choras, Vyčiai ir Moterų S-gos 63

bažnytelė statant buvo padarytos, ir tik tada eiti prie šios minties. Krizės metai ir kitos įvairios kliūtys šį reikalą dar toliau nutęsė.

Kleb. kun. L. Voicekausko pastangų ir parapičių talkos dėka, turėtoji skola per palyginti trumpą laiką buvo likviduota. Toliaus centas prie cento dėtas naujai bažnyčiai. Jau prieš dešimt metų tam tikslui buvo nupirkta žemės sklypas Kearny. Surinkus \$90,000 pradėta klabenti Newark'o arkivyskupijos dury, prašant leidimo bažnyčiai pasistatyti. Ir 1951 m. arkivyskupas Walsh (jau miręs) tokį leidimą išdavė.

Kiti įvairūs formalumai dar

tus — nuo 1952 m. spalio mėn. 26 d. ligi 1953 m. spalio mėn. 25 d., įskaitant anksčiau turėtus \$90,000 — surinkta iš viso šio grūnų \$200,000 ir \$69,935, likę dar debitorių. Tai parapičiai, kurie per ilgesnį laiką moka pasidėtają sumą ir organizacijos, kurios savo pažadus vykdo dalimis.

Stambesnės pajamų pozicijos pažymėtinos šios: parapičių pasidėjamai ir pavienės aukos \$112,500, — įvairių organizacijų pasidėjamai \$37,700, — visa kita sudaro pelnas iš parengimų ir įvairiais kitais būdais gautos pajamos.

Naujoji bažnyčia su visais įrengimais ir priklausančiais jai pastatais kaštuos \$510,000. Vadinasi, pusę pinigų jau yra sutelkta, o kita pusė dar reikia surinkti.

Stambesnieji fondo rėmėjai

Pinigų rinkimo vąj pirmosios savo aukomis parėmė įvairios vietinės organizacijos. Stambiausiąją sumą pasidėjo aukoti Šventojo Vardo Draugija \$30,000, Sopulingosios Dievo Motinos Draugija — \$2000, Vyr. Sodaliatės \$1000, Vyčių 90 kuopa — \$1000, šv. Onos Dr-ja \$1000, Lietuvių Pol. Klubas \$1000, parapijos choras \$500, kitos organizacijos po mažiau.

Parapičių didžiausios aukos po \$1000: P. Cassidy, po \$500: J. Bachanas, Bankes, Petras Gibas, Martutartus, J. Svirmelis, T. Vansevich, J. Wilkie, kiti po \$300 po \$150 ir mažiau.

KAS YRA DIEVAS? KAS YRA ŽMOGUS? KOKIE TURI BŪTI ŽMOGAUS SANTYKIAI SU DIEVU?

Šiuos klausimus rasi išsamiai svarstomus ir giliai sprendžiamus dviejų Vilkaviškio seminarijos profesorių: prel. Dr. F. Bartkaus ir kan. Dr. P. Aleksos naujausiame veikalė

DIEVAS IR ŽMOGUS

Didžiulio formato 517 p.

kaina: neįrišta — \$5.00, kietais viršeliais — \$6.50

Užsakymus siųsti:

DARBININKAS

680 Bushwick Ave.

Brooklyn 21, N. Y.

Lietuvos Vyčių Radijo Programa

Transliuoja iš stiprios radijo stoties WLOA, 1550 kykocycles KIEKVIENA SEKMADIENI — nuo 1:30 iki 2:00 val. Jei norite

šioje radijo programoje skelbtis, kreipkitės adresu:

KNIGHTS OF LITHUANIA W. O. BRADDOCK, PA.

Stilius ir kaip toli esama su naujos bažnyčios statyba

Tuoj po žemės prakasimo iškilnių, rugpjūčio mėn. 30 d., prasidėjo ir bažnyčios statyba. Šiandien jau bebaigiami bažnyčios ir klebonijos pamatai.

Mānoma, kad ligi pavasario bus gerai įpusėta su sienomis.

Bažnyčia bus mažojo gotikos stiliaus. Turės 600 sėdimų vietų. Apačioje po bažnyčia bus įrengta salė organizacijų kultūriniam reikalams. Klebonijos patalpos šalia bažnyčios.

J. M.

TELEPHONE:
DEARBORN 2-0819
TO PLACE
HELP WANTED ADS.
ASK FOR AD TAKER

Help wanted Female

Moving Northwest? We need WOMEN FOR GENERAL FACTORY WORK

Good Wages
Light Work in New, Modern Candy Plant
Excellent starting rate
Employee participation
Orchard 5-2820
PURE CANDIES, INC.
8020 N. Central Park Ave.
SKOKIE, ILL.

MOTERYS

5 ASSEMBLERS
atlikti lengvus MONTAVIMO DARBUS, kaip tai:
operuojant suspausto oro prietaisais sukti vinis, lengvas pakavimas ir kt.
Teikiama daug kompanijos beneficijų.
Patogus privažiavimas.

Kreiptis asmeniškai į įstaigą:

Mall Tool Co.

7774 South Chicago Ave.

COMPTOMETER OPERATORS STENOGRAPHER ACCOUNTS

RECEIVABLE CLERK

Experienced or will train

Excellent working conditions

Permanent positions

5-day week

Good starting salary

plus many employee benefits

Elevated, Bus and Surface Lines

practically to door

Apply

AVILDSLEN TOOL & MACHINE, INC.

322 S. Green St.

GENERAL OFFICE GIRL

Billing & Office Work

Full time position

For girl interested

in a good job.

Small office — 5 day work

Many Company Benefits

Apply in Person

A. RUSSO & CO.

466 W. Chicago

Help Wanted Male

Punch Press Operatoriai

Geras pradinis atlyginimas 5 dienos savaitėje

Dažnai tenka antvalandžių

Puikios darbo sąlygos

Apmokamos atostogos ir šventadieniai

Kreiptis asmeniškai

ART CREST MFG. CO.

1856 N. Kostner

Mašinom

priziūrėti vyrai TUOJAU REIKALINGI

Labai geras atlyginimas

Darbas nuolatinis

Apmokamos atostogos ir šventadieniai

Kreiptis asmeniškai:

ART CREST MFG. CO.

1856 N. Kostner

SPORTAS

SPORTO PASAULY

FUTBOLAS

Belgija išsikovojo teisę dalyvauti futbolo pasaulinio meisterio rungtynėse Šveicarijoje, kitais metais. Iš tos grupės iškrito Švedija ir Suomija.

Anglija taip pat išsikovojo teisę dalyvauti minėtame turnyre Šveicarijoje. Ji nugalėjo Airiją (3:1). Be to, garsi anglų futbolo komanda Tottenham Hotspurs yra pakviesta atvykti į JAV sužaisti eilę rungtynių.

Švedijos rinktinė Ispanijoje tarpvalstybines rungtynes sužaidė lygiomis (2:2).

Šveicarijos rinktinė Columbus stadione Paryžiuje įveikė rinktinis prancūzų futbolininkus (4:2).

Vokietijos futbolo rinktinė Saro krašte sausai nugalėjo tos vietos rinktinę (3:0).

Rumunija laimėjo prieš Bulgariją (2:1).

Rumunija laimėjo prieš Bulgariją (2:1).

Argentinietis Morea nugalėjo J. Drobny per 4 setus ir tuo laimėjo P. Amerikos turnyrą. Moterų grupėje pirmąją vietą laimėjo chilitė Morales.

Australietis Lewis Hoad laimėjo Queensland teniso pirmenybes, įveikęs per 3 setus Hartwigą.

LENGVOJI ATLETIKA

M. Campbell, vienas iš geriausių lengvosios atletikos sportininkų, gavęs 54 universitetų kvietimų, pasirinko Indiana universitetą.

Batista Pereira Gibraltaro sąsiaurį perplaukė per 5 val. ir 4 min. — rekordine pasekme.

ARKLIŲ LENKTYNĖS

"Grand Prix of Rome" laimėjo Neebish, pralenkęs favoritą Radijo. Neebish savininkas gavo \$25,000.

Žirgas "Hydrogen" pasiekė naują rekordą, uždirdamas savo šeimininkui 57.179 svarus. Ligi šiol rekordą turėjo Phar Lap su 56.425 svarais.

KAPT. A. C. LORAINĖ vadovaus lėktuvui, kuriuo karalienė Elzbieta II ir jos vyras lapkričio 23 d. skrenda į Bermudą ir tuo pradeda savo kelionę po "Commonwealth".

Kad būtų linksmiau

Vardai užimti

Floridoj dažnai pasirodantys uraganus meteorologai pradėjo vadinti moteriškais vardais. Šių metų buvę uraganai oficialiai iš eilės surašyti: Alice, Barbora, Karolina ir Darata. Atsirado vyrų, kurie kreipėsi prašydami, kad jų žmonos vardu būtų pavadintas pirmasis uraganas, nes visvien, sako, daugiau nenusiaubs už manąją. Jau susidarė ilga eilė tokių vardų. Paskutiniesiems teks ilgai laukti, o pirmasis iš eilės uraganas, tur būt padėjo tam vyrui, kuris turi žmoną, vardu Edna.

Medžiotojas pasakoja:

— Netikėtai iš krūmų liūtas ir tiesiai į mane, o aš drąsiai...

— Liūtas neišsigando ir ką jis darė? — klausė vienas.

—Ką darė? Manai, kad aš pakaušy turiu akis?

Help wanted—Mate

MECHANIC

(Some knowledge of English) For all round Machine Shop work with at least 5 years experience in Floor-Bench assembly work. Steady Telephone at once: SP 7-3361

Help Wanted Female

IESKOMA senyvo amžiaus liet. moteris prižiūrėti pusantrų m. amžiaus mergaitė, kai motina dirba. Duodamas butas, maistas, drabužiai. Atlyginimas pagal sutarimą. Kreiptis: Albina Navickienė, c/o Paul Seghers, Sunnyhill Farm, Huntington, L. I. N. Y.

M. and Z. AUTO COLLISION WORKS
LIETUVIŲ SPECIALISTŲ COLLISION IR AUTO TAIŠYMO D-VĖ
Atliekami visi collision, dažymo ir mech. taisymo darbai. Darbas atliekamas pigiai ir sąžiningai.
J. MALDUTIS, namų tel. HY 7-3247 937 GRAND STREET
Z. ZALIAUSKAS, namų tel. GL. 6-8659 BROOKLYN, N. Y.

Skaityk ir platink kultūros žurnalą "Aidai"
Stephen Bredes Jr.
ADVOKATAS
37 Sheridan Ave., Brooklyn 8, N. Y. Tel. APplegate 7-7083

MELSKIS SU BAZNYCIA
Visų sekmadienių ir didesniųjų švenčių mišių maldas lietuviškai ir kitų daug maldų bei giesmių rasi maldaknygėje
Būk mums malonus
Parengė
PREL. F. BARTKUS
413 psl. Kaina \$2.00
Užsakymus siųsti
DARBININKAS
680 Bushwick Ave. Brooklyn 21, N. Y.

Šeimininkų galvosūkis, kaip gaminti valgius skaniai ir pigiai, išsispres, isigiju s
A. DAUGIRDINĖS
TAUPIOJI VIRĖJA
151 p. Kaina \$2.00
Gauinama:
DARBININKAS
680 Bushwick Ave. Brooklyn 21, N.Y.

Užsakykite "Eglutę" adresu: Eglutė, RFD 2, Putnam, Conn.

"Pirmiausia uželk pas Adomą"
Būsi greitai ir mandagiai aptarnautas.
VISAIŠ SAVO DRAUDIMO IR REAL ESTATE REIKALAIŠ
Adam Realty Co.
1140 EAST JERSEY ST. ELIZ., N. J.
Adam Stankūnas EL. 4-1570

Skaitykite ir platinkite "Šv. Pranciškaus Varpelį"!

Lithuanian Furniture Co.
MOVERS —
SO 8-4618
INSURED and BONDED
Local and Long Distance Mover
SO. BOSTON, MASS.
326-328 W. Broadway

RAMUNĖS
Mes gavome didelį siuntinį šviežių ramunių žiedų iš Vengrijos ir dabar yra visiems proga ramunių gauti pas mus. Vengrijos ramunės taip pat geros kaip ir Lietuvos ir taip pat medum kvepia, turi malonų skonį, sveika ir gardu gerti. Ramunės geros dėl skilvio ir dėl inkstų (kidneys). Jeigu esi nuvargęs, sušalęs, gerk ramunių arbatą. Kada esi piktas, nusiminęs, irgi gerk ramunes. Prisišuk mum \$2.50, o mes prisišukime jum ramunių visą svorą. Į Kanadą — \$2.75.

ALEXANDER'S
414 BROADWAY
South Boston 27, Mass.

JOHN DERUHA, M. D.
Inkstų, pūslės, odos, kraujo, vidurių ir kitų ligų gydytojas
Apžiūrėjimas ir kraujo tyrimas 3 dol. Priėmimo valandos 10-2 ir 4-9
Mokslus baigęs Europoje
128 E. 86th STREET NEW YORK CITY
Virš Lexington Ave. požeminio traukinio stoties. Lengva privažiuoti iš visur. Atskiri laukimo kambariai vyrams ir moterims.

Tel. EVERgreen 6-5181
KARL EHMER — PORK STORES
Geros rūšies įvairios mėsos, paukštiena, dešros, kumpiai ir kiti maisto produktai šiose krautuvėse:
69-38 Myrtle Ave. 185-24 Horace Harding Blv
Glendale, N. Y. Fresh Meadows, Flushing
136-59 Roosevelt Avenue 219-17 Jamaica Avenue
Flushing, N. Y. Queens Village, N. Y.
68-38 Forest Avenue 176 Rockaway Avenue
Ridgewood, N. Y. Valley Stream, N. Y.
60-04 Woodside Avenue 4380 White Plains Road
Woodside, N. Y. Bronx, N. Y.
19 West Post Road
White Plains, N. Y.
MAIN STORE
6202-10 MYRTLE AVE. GLENDALE 27, N. Y.

PARDUODAM NAMUS
Turime gerų namų pardavimui—Woodhaven, Richmond Hill ir kitose apylinkėse. Taipgi išnuomojame kambarius ir patarnaujame visokios apdraudos (insurance) reikaluose — greitai ir gerai.
J. P. MACHULIS
REAL ESTATE & INSURANCE
8656 85th Street, Woodhaven 21, N. Y.
Tel. Virginia 7-1896

WINTER GARDEN TAVERN. Inc.
Kabaretas
VYT. BELECKAS, savininkas
Baras, SALE vestuvėms, parengimams, susirinkimams, etc.
1883 MADISON ST. BROOKLYN 27, N. Y.
Tel. EV 2-9586 (Prie Forest Ave. stoties), Ridgewood

NEW YORK
Tel. EVergreen 7-4335
Stephen Aromiskis
(ARMAKAUSKAS)
Graborius - Balsamotojas
MODERNIŠKA KOPLYCIA
423 Metropolitan Ave. Brooklyn, N. Y.

Tel. STagg 2-5043
Matthew P. Ballas
(BIELIAUSKAS)
FUNERAL HOME
M. P. BALLAS — Direktorius
ALB. BALTRONAS-BALTON
Reikalų Vedėjas
660 Grand Street Brooklyn, N. Y.
NOTARY PUBLIC

EVergreen 8-9770
Joseph Garszva
GRABORIUS
BALSAMUOTOJAS
231 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

J. B. SHALINS-SALINSKAS
Laidotuvių Direktorius
84-02 JAMAICA AVE.
(Prie Forest Parkway Station)
Woodhaven, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves. Kopolyčios nemokamai visose miesto dalyse; veikia ventiliacija.
Tel. Virginia 7-4499

Užsakykite
Darbininką dar šiandien

Artėja linksmos Kalėdų ir Naujų Metų šventės. Galvoji apie dovanas savo giminėms ir bičiuliams. Kultūringiausia dovana yra lietuviška knyga; ji yra sėkmingiausias ginklas prieš dvasinį sumenkėjimą ir viena iš geriausių priemonių išlaikyti lietuvišybę. "Darbininko" administracijoje yra didelis pasirinkimas lietuviškų ar Lietuvą liečiančių angliškių knygų.
Užsakymus siųsti šiuo adresu:
"DARBININKAS"
680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y.

RELIGIJA IR FILOSOFIJA	
Naujasis Testamentas	2.00
Nello Vian, Sv. Antanas Paduvietis, 145 p.	\$1.00
G. da Fonseca, Marija kalba pasauliui, 264 p.	2.00
A. Maceina, Jobo drama, 286 p.	2.00
P. Juras, Pranašystės apie pasaulio pabaigą, 111 p.	1.00
Dr. J. Prunskis, Prie vilties kryžiaus, 139 p.	1.50
O. S. Marden, Džiaukis gyvenimu, 72 p.	0.70
St. Šalkauskis, Skautai ir pasaulėžiūra, 28 p.	\$1.00
Dr. J. Girnius, Laisvė ir būtis, 151 p.	2.00
Taip jis kalbėjo, Don Bosco mintys, 132 p.	0.50
J. Burkus, Teresė Neumanaitė, 270 p.	3.00
Kun. Dr. J. Gutauskas, Vaiko Dievas ir religija, (pedagoginis veikalas tėvams ir mokytojams) 328 psl.	3.00
Prel. Dr. F. Bartkus ir prel. Dr. P. Aleksa, Dievas ir žmogus (tikėjimo tiesos; dorovė ir priemonės) 517 psl.	5.00
su viršeliiais	6.50
MALDAKNYGĖS	
Dangaus raktas, maldynas, neįrištas, 156 p.	1.50
St. Yla, Sveika Marija, maldynas, 369 p.	2.50
St. Yla, Vardan Dievo, Mažųjų maldos	1.25
Prel. F. Bartkus, Būk mums malonus, 413 p.	2.00
MUZIKA	
J. Kačinskas, Missa In Honorem Immaculati Cordis B.M.V.	1.50
C. Sasnauskas, Lietuviška muzika	3.50
Vai lėkite dainos (200 dainų tekstai)	1.00
POEZIJA	
J. Baltrušaitis, Poezija, 270 p.	1.00
F. Kirša, Šventieji akmenys, 112 p.	1.50
A. Mickevičius, Konradas Valenrodas, 96 p.	1.50
A. Tyruolis, Kelionė, 126 p.	1.25
400 metų pirmajai Nemuno poemai.	1.00
Jonas Aistis, Sesuo Buitis, 45 p.	1.00

ANGLIŠKOS	
Rev. T. Narbutas, 4 Martyred Bishops	10 c.
Rev. Jos. B. Koncevičius, Russia's Attitude Towards Union with Rome, 197 p.	1.00
V. Augustinas, Our Country Lithuania	5.00
LIETUVOS ISTORIJA IR GEOGRAFIJA	
J. Zilevičius, Česlovas Sasnauskas, išleido kun. L. E. Joffre Voisekauskas, 127 p.	2.00
M. Biržiška, Lietuvių tautos keliu, II t., 255 p.	3.00
V. Biržiška, Vyskupo M. Valančiaus biografijos bruožai, 100 p.	1.00
Lietuvos archyvas. Bolševizmo metai, 436 p.	3.00
V. Augustinas, Lietuvos vaizdų albumas	5.00
BELETRISTIKA	
J. Grišmanauskas, Tolinieji kvadratai (Dabartinis Lietuvos vaizdas pabėgusių žvejų pasakojimu 200 psl.	2.00
D. Pilla, Siela už sielą, 304 p.	2.00
V. Pietaris, Raštai, III t., 267 p.	2.00
Jieva Simonaitytė, Aukštųjų šimonių likimas, 437 p.	3.50
Fr. Mauriac, Gyvačių lizdas, 282 p.	2.60
A. Vaičiulaitis, Kur bakužė samanota, 286 p.	2.00
J. Grušas, Pabučiavimas, Novelės, 155 p.	1.50
Šatrijos Ragana, Senajame dvare, 176 p.	2.00
E. Williams, Medinis arklys, 192 p.	2.00
S. Vogulov, Raudonasis siaubas, 103 p.	1.25
VAIKŲ LITERATŪRA	
Vysk. M. Valančius, Vaidų knygelė, 155 p.	1.50
Vytė Nemunėlis, Po tėvynės dangum	2.00
V. Pietaris, Lapės pasaka, 96 p.	1.10
Haufo pasakos, 93 p.	1.25
Lazdynų Pelėda, Motulė paviliojo, 32 p.	0.60
N. Butkienė, Velykų pasakos, 32 p.	1.00
K. Binkis, Baltasis vilkas, 36 p.	1.00
K. Čukovskis, Doktoras Aiskauda ir jo žvėrys, 93 p.	1.00
S. Zobarskis, Doleris iš Pittsburgho, 57 p.	0.80
J. Jankus, Po raganos kirviu, 102 p.	1.50

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
 APJUNGES
 AMERIKA, LYS ORGANŲ DARBININKŲ IR LIETUVIŲ ŽINIAS
 600 BUSHWICK AVENUE, BROOKLYN 21, NEW YORK

NEW YORKO NAUJIENOS

Šekspyro "Julijus Cezaris" ekrane

Balfo vaikus komitetas, daugeliui nesusėjus atsiųsti savo aukos vargstantiems, vaikus laiką pratęsia ligi š. m. gruodžio 15 d.

Aprėškimo parapijos mokykloje

Šiais metais lituanistinius dalykus dėsto D. Kunskaite ir V. Jocienė, tikybą (gimtąja kalba) kun. A. Račkuskas ir chorą veda muz. P. Sakas.

Naują tėvų komitetą sudaro p. Dubauskas, Mezeckinskas, Nutautas, Gedvilienė ir Radvytienė.

Mokėstis už mokslą 3 dol. Moralai ir materialiai lituanistinę grupę paremti mieliai įsipareigojo LB New Yorko Apygardos valdyba.

Lėšos gautos iš tėvų mokesčio, mokyklos šelpėjų, parapijų komitetų ir įvairių parengimų bus telkiamos į fondą lituanistikai išlaikyti, nes tai visų lietuvių reikalas. Belieka tik, kad visi lietuviai vaikai, lanką parapijinę mokyklą, lankyti lituanistikos pamokas. Nelankančiųjų pasiaškinimai nepateisina.

Kun. N. Pakalnis nuolat skiria daug dėmesio praplėstai lituanistikai. Lituanistinių dalykų dėstymas vyksta gana sėkmingai, nuotaikos mokykloje gana malonios. Tai džiugina tiek tėvus, tiek mokyklos rėmėjus.

Kat. Federacijos

New Yorko apskrities susirinkimas bus lapkričio 27 d., 8 val. vakare Aprėškimo parap. salėje. Bus tariamasi dėl seimelio.

Atsidarė "Banga"

televizijos ir radijo taisymo dirbtuvė — 340 Ridgewood Ave., Brooklyn 8, N. Y. (Jamaikos linija važiuojant prie pat Crescent stoties). Telefonas — APligate 7-0349. Jos savininkas yra Vyttautas Zalenkevičius, prityręs šios rūšies specialistas, baigęs RCA institutą New Yorke. Darbus paima iš namų ir juos pristato į namus.

"Ateities" redakcija

lapkričio 28 d., šeštadienį, Angelų Karalienės parapijos salėje rengia arbatėlę su įvairia menine programa. Bus atiteitininkiško filmo premjera, muzika, sava kūryba. Salė papuošta Ateities archyvo nuotraukomis. Po programos šokiai. Kviečiami atiteitininkai draugai, studentai, moksleiviai ir jų bičiuliai.

Žurnalistų susirinkimas

Gruodžio 6 d., sekmadienį, 3 val. p.p. Atletų klubo patalpose (Marcy Ave., Brooklyne) įvyks Lietuvių žurnalistų sąjungos New Yorko skyriaus susirinkimas. Nariai ir svečiai kviečiami dalyvauti.

L.Ž.S. New Yorko skyriaus Valdyba

Tel. APligate 7-0349

TELEVIZIJOS ir RADIO TAISYMAS BANGA

340 RIDGEWOOD AVE. BROOKLYN, N. Y.

Garantuotai taisoma televizija, kambariniai bei auto radio, stiprintuvai (amplifiers), plokštelių automatai (record changers).

Aptarnaujami rajonai: Brooklyn, Maspeth, Woodhaven, Richmond Hill, Ozone Park, Forest Hill, Jamaica.

Darbas atliekamas prityrusio techniko, pripažinto RCA Instituto, New Yorke.

Darbo valandos: kasdien nuo 1 val. p.p. iki 7 val. vak. ir šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak.

Nedideliame bet gražiam Plaza kino teatre (58 g. prie Madison Ave.) rodomas vienas iš geresnių šių metų filmų — Julius Cezaris, pastatytas pagal to paties vardo Šekspyro dramą. Šekspyra perduoti ekrane nelengva, ir iki šiol tik du anglų pastatymai — Hamletas ir Henrikas V — buvo verti Šekspyro vardo. "Julius Cezaris" — amerikiečių gaminy, režisuotas ir pastatytas režisoriaus J. Markiewicz, nors didelė dalis artistų angliai.

Dramoje vaiduojamas Brutus ir Kasijaus sąmokslas prieš Cezarį, jo nužudymas, sąmokslininkų pabėgimas ir maišto pralaimėjimas prieš Cezario įpėdinį Markų Antonijų. Kam Šekspyras nepatinka, nepatiks ir šis filmas, nes jo nei lyginti negalima su realistiniais filmais. Daugeliui bus nelengva suprasti Šekspyro kalbą, skirtingą nuo šių dienų angliškios. Tačiau kiekvienas, kuris filme ieško ne pramogos, o pirmojo eilės meno, filmu bus patenkintas.

Šekspyras ir jo eiliuotas žodis perduotas tikrai gerai. Neveltui juk tokie garsūs artistai vaidina, kaip pasaulinio garso Šekspyro interpretatorius John Gielgud (lietuvių kilmės) — Kasijaus rolėje, James Mason — Brutus, Marlon Brando — Markus Antonijus, Louis Cal-

Mirė

Anelė Zatavickienė, gyv. 220 Sunnyside Ave., Brooklyne, sulaukus 60 m. amžiaus, mirė lapkr. 20 d. Paliko nuliūdime sūnų Norbertą ir dvi dukteris — Lilianą Juškienę ir Karoliną Zatavickiūtę. Kunas pašarvotas Clarence ir Simenson koplyčioje, Hillside Ave., Richmond Hill. Gedulingos pamaldos įvyks Angelių Karalienės parap. lapkr. 24.

G. E. FRSFED, gazolino stoties tarnautojas Elizabeth, N. J., užėjus dideliems rūkams, pasidarė specialia kauke.

hern — Cezaris, Deborah Kerr — Portia.

Scenos ir visas pastatymas puikus. Iš atminties ilgai žiūrovui neišdils Antonijaus kalba prie Cezario lavono, puiki Kasijaus rolė ir kt. Fotografija nepaprastai gera. Šis filmas būtinas pamatyti visiems studijuojantiems literatūrą ar ja besidomintiems.

Blowing Wild. Silpnokas nuotykių filmas su naftos ieškotojais, biznieriiais ir banditais. Prie to visko dar ir nemaža meilės doza. Veiksmas vyksta Meksikoje. Yra daug įtemptų ir idomių momentų, vietomis nebloga vaidyba (juk tokie aktoriai, kaip Gary Cooper, Barbara Stanwyck, Anthony Quinn ir Ruth Roman — Ramanauskaitė, negali labai blogai vaidinti), bet visuomenėje filmas pasilieka tik vidutiniškai. Netrukus bus rodomas mažesniuose kino teatruose.

Liet. kariuomenės minėjimas

surengtas A. L. Dariaus ir Girėno 1-jo posto, L. S. "Ramonės" N. Y. skyriaus ir A. L. Memorial posto, įvyko sekmadienį, lapkr. 22 d. Aprėškimo parap. salėje. Programą atidarė American Legion "Memorial" posto vadas adv. P. Alexis, Amerikos himną sugiedojo sol. A. Vasiliauskas, Lietuvos himną — sol. V. Jonuškaitė. Programą vedė Aleksandras Vakselis.

Pradžioje pasveikino A. L. Kings County vadas Lombardi, paskui K. Jurgėla pristatė vakaro garbinguosius svečius, o P. Jurgėla pakalbėjo apie vakaro prelegentą gen. st. pulk. K. Škirpą ir jam įteikė A. L. medali.

Gen. st. pulk. A. Škirpa kalbėjo apie porą valandų. Ilga kalba publiką gana išvargino. Salės gale buvo nuolat triukšmaujančių, kurie drūmstė visą vakaro nuotaiką. Meninėje dalyje sol. A. Vasiliauskas, akomp. J. Vedegiui, padainavo porą dainelių, dramos aktorius H. Kačinskas pakaitė N. Mazalaitės legendą ir A. Miškinio eilių. Tautinių šokių grupė, vad. J. Matulaitienės, pašoko keletą tautinių šokių. Publikos buvo pilnutėlė salė. Po programos buvo šokiai.

J. Kapočius,

Liet. Enciklopedijos leidėjas, buvo atvykęs į New Yorką ir šeštadienį, lapkr. 21 d., jis įteikė enciklopediją pirmajam jos pnumeratoriui Sauliui Mrozinskiui, pianisto Al. Mrozinsko sūniui.

IŠNUOMOJAMAS dviejų kambarių butas tik moterims arba vedusiems be vaikų. Kreiptis trečiadieniais ir sekmadieniais nuo 8 val. ryto iki 10 val. vak., o šeštadieniais tik nuo 7 val. iki 10 val. vak. Adresas: 1519 Greene Ave., 1st floor, Brooklyn 37, N. Y.

IŠNUOMOJAMAS trijų kambarių butas tarp Grove ir Linden gatvių. Kreiptis trečiadieniais ir ketvirtadieniais nuo 8 val. ryto iki 10 val. vak. Kitomis dienomis tik nuo 7 val. iki 10 val. vak. Adresas: 339 Wilson Ave., 3rd floor, Brooklyn, N. Y.

IŠNUOMOJAMAS gražus kambarys vienam asmeniui su visais patogumais ir prieinama kaina. Kreiptis: Telef. VI 6-2544 J arba rašyti: 84-07 — 89th St., Woodhaven, L. I., N. Y.

KOVAI SU VAIKŲ PARALYZIUM paremti rengiamas kovo mėnesį vaikus. Jau dabar gaminami plakatai. Viena iš jų veikstas berniukas bando žaisti.

Atlikime artimo meilės pareigą.

New Yorko Balfo vajui baigiantis, Balfo pirmininkas kan. prof. J. B. Končius lapkričio 14 per J. Stuko radijo valandėlę kreipėsi į Amerikoje gyvenančius lietuvius, prašydamas aukų Vokietijoje likusiems mūsų tautiečiams sušelpiti. Kan. prof. J. B. Končius kalbėjo:

"Pabėgusių nuo komunistinio teroro ir tebesančių tremtyje Vokietijoje lietuvių padėtis yra apverktina. Juos visus pernau aplankiau. Jų skurdas man nekartą širdį suskaudino ir ašarą išspaudė. Reikia juos gelbėti, o ypač tuos 2,000 vaikučių, kuriems gresia džiova dėl blogo maisto.

Salpą tremtiniais, likusiems Europoje, reikia teikti organizuotai, o ne tik tiems, kurie sugeba gražius laiškus parašyti ir nusiskųsti. Daugeilis iš jų nedrįsta išmaldos prašyti. Balfas visus vargstančiuosius lygiai šelpia, nedarydamas jokių skirtumų ar išimčių. Vokietijon nusistūsus pinigų ir gėrybės betarpiškai išdalina pačių tremtinių išsirinktos šalpos komisijos.

Šiuo metu New Yorko lietuvių vada vaju. Buvo išsiuntinėti tūkstančiai aukų lapų su prašymais aukoti vargšams tremtiniais. Tačiau dar tik labai mažas skaičius geros širdies žmonių teatsiliepė į šiuos maldavimus. Ir kyla klausimas, kodėl? Ar jau sotus alkano neužjaudžia? Ar gailestingumo žmonės nustojo? Ar krikščioniškos artimo meilės nebeturi? Tiesa, yra ir labai gražių pavyzdžių. Dvi seserys — Magdalena ir Ona Jankevičiūtės — kiekvienais metais Balfo vaikus progą paaukėjo viso mėnesį algą; geraširdė Vyšniauskienė įteikė \$100 auką. Našlė S. su trimis mažais vaikais kasmet atiduoda vienos dienos uždarbį. J. E. vyskupas Padolskis įteikė \$100 auką, nes pats buvo Vokietijoje ir matė ten esančių tremtinių skurdą.

Nuoširdžiai prašau kiekvieną gailestingą širdies lietuvi

Naujųjų Metų sutikimas, rengiamas Studentų Ateitininkų Sąjungos, įvyks gruodžio 31 d. puošnioje Hotel Bossert salėje Brooklyne, N. Y.

Lietuvių Radio Draugijos Programos
 J. P. GINKUS, Direktorius
 Trečiadieniais 9:30 val. vak. — WWRL 1600 kc — 5000' w.
 GYVUOJA PER 23 METUS
 Oro langomis transliuojami įvairūs visuomenės pranešimai, naujienos, muzika.
 495 GRAND ST., Tel. EV. 4-9293
 J. P. GINKUS AD JEZAVITAS
 Direktorius Muzikos Dir. BROOKLYN 11, N. Y. J. VALAKAS

šandien pat paimti voką ir įdėti savo auką vargšams. Aukokite dienos uždarbį arba mažiau, pagal išgales, ir auką prisiskite: United Lithuanian Relief Fund of America, Inc. 105 Grand St., Brooklyn 11, New York. Tegul nebūnai nei vieno lietuviu, kuris nebūtų paaukojęs Balfui. Kodėl gi Stamford, Conn. lietuviai visi įstengę paaukoti?

Imkime pavyzdį iš žydų ir graikų, kurie saviesiems gebėti kasmet milijonus dolerių sudea. Nėpatsininkime taisy trūpinėliais, kuriuos lietuviai savo broliams numeta, nelaukime, kad svetimieji mūsų skurstančius tautiečius sušelpitų.

Tad dar kartą meldžiu neatidėliojant įteikti savo auką, kad Balfas galėtų sušelpiti vaikučius, senelius, ligonius. Būkite gailestingi, o gerasis Dievas bus jums gailestingas.

CAMBRIDGE, MASS.

Nauji kandidatai

Liet. klubo susirinkime, įvykusiame lapkr. 15, numatyti į naująją 1954 valdybą šie asmenys: pirm. Pr. Janiūnas, B. Jakutis, A. Ambrozaitienė, vicepirm. — P. Radaitis, B. Kantrimas, prot. rašt. — J. Mokevičius, finansų rašt. — V. Žukas, izd. A. Skyrius ir P. Kirsilis. Direktoriais numatyti: Alb. Malinauskaitė, K. Samališ, N. Šiliniene, Al. Jakutis, P. Malinauskienė, A. Miškinė, Pr. Novašinskas, K. Pilkonis.

Karšt. Patr.

BOSTONO ŽINIOS

Pinigų ir drabužių vaju

Bostono Balfo skyrius pradeda iškilmingai gruodžio 6 d. 3 val. p.p. So. Bostono Liet. Piliiečių Klubo auditorijoje tokia programa: lietuviškas filmas iš tremties; Balfo vicepirm. A. Devenienės, ką tik grįžusios iš Europos, kalba; adv. A. Šalnos, klebono kun. Pr. Virmauskio, SLA pirm. adv. K. Kalinausko ir red. J. Sondos sveikinimai; taut. šokių grupė, vad. O. Ivaškienės, pašoks taut. šokių.

Drabužių komisijos pirmininkas yra St. Jakutis. Drabužius reikia nešti į salę po bažnyčia.

Pinigai priimami ir lakštai rinkliai gaunami bei informacijos teikiamos šioje vietoje:

Šv. Petro liet. parapijos klebonijoje 50 W. 6th St., Lithuanian Furniture Co. 328 W. Broadway; J. P. Tuinila Real Estate, 395 W. Broadway; Baltic Florist St. Minkus, 502 E. Broadway, Vakauzų krautuvė, 53 I St., "Keleivio" redakcija, 636 E. Broadway, Strazdo krautuvė 372 Dorchester St., So. Bostone.

Balfo narių susirinkimas

prieš vaju atidarymą bus gruodžio 1 d. 8 val. vak. So. Bostono Liet. Pil. Dr-jos salėje.

Mok. St. Lizdenienė jau tiek pasveiko, kad gali dirbti šešt. mokykloje.

Sen. McCarthy Bostone

vykdė tardymus keletą dienų. Daugiausia domėjosi aplink Bostoną esančiais General Electric fabrikais.

Atleido profesorių

Didysis Bostono universitetas atleido prof. Halperin, kuris buvo minimas, kaip turėjęs ryšį su šnipais. Att. General Brownell kalbojo.

Miesto susisiekimo tvarkytojai

jau baigia įrengti autobusams įvažiavimo ir išvažiavimo stotį Bostone Tremont St. prie Broadway ir Shawmut Ave.

IŠNUOMAJAMAS butas 4 kambarių, šviesus, su baldais ir šaldytuvu, dviem ar trim suaugusiems žmonėm. Baltas pečius, balta sanka ir šiltas vanduo. Nuoma tik \$30 mėnesiui. Kreipkitės 306 W. Third St., South Boston, Mass. Savininkas pirmame aukšte.

LIETUVIŲ RADIO VALANDOS PROGRAMA

WFSX—1230 kilocycles—Marblehead-Salem, Mass. Kiekvieną šeštadienį nuo 11 iki 12 val. vidudienio. Jeigu norite ką nors pasveikinti ar paskelbti, tai suskite: LITHUANIAN RADIO HOUR, 50 Cottage St., Norwood, Mass.

Skyrius: LITHUANIAN FURNITURE CO., 326 W. Broadway So. Boston 27, Mass.

A. ir O. IVASKAI
 Telfonai: Norwood 7-1449 ar South Boston 8-4618

Lietuvių Radijo Korporacija

502 E. Broadway, So. Boston 27, Mass. Tel. SO 8-0489
 Lietuvių Radijo programa iš stoties WBMS, 1090 kilociklų, perduodama sekmadieniais nuo 12 iki 12:30 val. Būna lietuviškos dainos, muzika ir Magdūtės pasaka. Biznio reikalais kreiptis į STEPONA MINKU, Baltic Florists Gėlių ir Dovanų krautuve, 502 E. Broadway, So. Bostone. Tel. SO 8-0489. Ten gaunamas "Darbininkas", lietuviškos knygos ir rankų darbo dovanos.

Norite geros—meniškos fotografijos

PORTRETO, ŠEIMOS, VAIKŲ, ĮVAIRIŲ PROGU (vestuvių, krikštynų, gimtadienių, įvairių pobūvių ir pan.) NUOTRAUKŲ; norite atnaujinti seną fotografiją? Jums geromis sąlygomis padarys

VYT. MAZELIS

gyv. 422 Menahan Str., Ridgewood, Brooklyne, N. Y. Skambinti tel. HYacint 7-4677

Jau 12 metų, kai visu klauso "LIETUVOS Ateitininkų" RADIO VALANDŲ, kurios yra transliuojamos ŠEŠTADIENIAIS iš New Yorko stoties WEVD 1330k-107.5m DIREKTORIUS JOKABAS J. STUKAJ osiūnuoja ALF. PETRUTIS 1264 WHITE ST. HILLSIDE, N. Y. Tel. WAverly 6-3325.